

<http://www.tayjournal.com>

<https://dergipark.org.tr/en/pub/tayjournal>

Which Cartoons Can Be Used in Fourth Grade Social Studies Course?*

 Esin Köse, Master Student
Kırşehir Ahi Evran University, Türkiye
esin.kose2700@gmail.com
Orcid ID: 0009-0008-7671-7485

 Beyza Nur Özer, Teacher
Ministry of National Education, Türkiye
beyzanurrozerr@gmail.com
Orcid ID: 0009-0006-2740-3434

 Ayşe Erim, Teacher, Corresponding Author
Ministry of National Education, Türkiye
erimayseerim@gmail.com
Orcid ID: 0009-0001-2497-4470

Article Type: Research Article

Received Date: 22.07.2024

Accepted Date: 30.03.2025

Published Date: 31.03.2025

Plagiarism: This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software

Doi: 10.29329/tayjournal.2025.1080.07

Citation: Köse, E., Özer, B. N., & Erim, A. (2025). Which cartoons can be used in fourth grade social studies course? *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 9(1), 170-205.

*Part of this study was presented as an oral presentation at the 12th International Social Studies Education Symposium held at Trakya University on May 20-23, 2024.

Abstract

It is thought that cartoons, which play an important role in children's development processes and create different effects on them in areas such as acquiring knowledge, gaining skills, developing values and attitudes, can be used as teaching materials. In this context, the aim of the research is to determine the cartoons that can be used in teaching the subjects in the fourth grade social studies course. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the study. The data source of the research consists of cartoons on TRT Çocuk's (TRT Kids) official YouTube channel. The research data were analyzed by document analysis. According to the results obtained from the study, 28 cartoon scenes compatible with 28 of the 31 topics determined for the social studies course were reached. In the research, it was determined that cartoons named "Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends), Canım Kardeşim (My Dear Sister), Nane ile Limon (Mint and Lemon), Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler), Erdem (Erdem), Küçük Hazerfen (Little Hezarfen), Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower), Dijital Tayfa (Digital Crew), Rafadan Tayfa (Rafadan Crew), Pak ile Pırpır (Pak and Pırpır), Keloğlan (Kaloghlan), Dedektif Reptir (Detective Reptir), Aslan (Aslan), Siberay (Siberay), Kukla Stüdyosu (Puppet Studio), Barbaros (Barbaros), Kuzucuk (Kuzucuk), Taktik 6 (Tactic 6), Pırl (Pırl) and Mutlu Oyuncak Dükkanı (Happy Toy Shop)" can be used in teaching the subjects determined for the social studies course. It can be recommended to use the identified cartoons in teaching social studies course.

Keywords: Fourth grade, social studies, cartoon, TRT Kids.

Introduction

Education is a driving force that states resort to in order to keep up with the changing world and ensure their continuity. States ensure continuity by running to work courses such as life information, social studies, Turkish organized within the framework of citizenship education programs. Social studies, which is one of these courses, is a course that aims to raise a good and effective citizen first of all and then aims to raise a qualified world citizen (Öztürk et al., 2023). Based on this definition, it can be said that social information has a mission such as raising effective citizens. Sönmez (2010) has expressed social studies course as the process of establishing a connection based on proof with social reality and the living information obtained as a result of this. The Ministry of National Education [MoNE] (2005) stated that "In order to help the individual realize his social existence; reflecting the subjects of social sciences and citizenship knowledge such as history, geography, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political science and law; involving the unification of learning areas under a unit or theme; he defined it as a primary school lesson created based on the collective understanding of teaching, in which the interaction of a person with his social and physical environment is examined in the context of the past, present and future." Based on these definitions, it can be said that social studies is an interdisciplinary course that ensures the adaptation of the individual to the society, uses the information produced by various social sciences, combines its content under themes or units, and explains the interaction of human beings with their environment by taking into account the time dimension. Social studies course has found its place in programs in many different ways in the historical process.

The social studies course was included in the educational programs of the United States of America [USA] for the first time in the world in 1916 (Moffatt, 1957). Although educators who advocated a child-centered modern approach decried the development of social studies in

the USA in the 1930s and 40s, social studies could not move away from being a predominantly history and geography course until the 1960s. Between the 1960s and 70s, reforms were made under the name of “new social studies” thanks to the widespread use of Bruner’s theory of learning through invention, and social studies subjects began to be determined (Safran, 2008). The reform of “new social studies” started to fall out of fashion in the 1970s (Öztürk, 2009). In the 1980s, it was observed that the traditional approach increased its influence in social studies teaching (Naylor & Diem, 1987; as cited in Öztürk, 2009). Towards the middle of the 1990s, National Council for the Social Studies [NCSS] determined certain criteria suitable for the “new social studies” reform in social studies education (Öztürk, 2009). The social studies course is included in the educational programs of Türkiye, Japan, South Korea, Canada and Australia, except for the USA (Safran, 2008).

Social studies curricula were updated in Türkiye in 2005, 2015, 2018 and 2024. It is seen that in these programs that have been created, the issues that need to be taken into account regarding the teaching of the social studies course have been determined. In the 2018 program, under the heading “Considerations for the Implementation of the Social Studies Course Curriculum”, literary products and various traditional or modern art products (painting, music, sculpture, architecture, cinema, theater, etc.) it is emphasized that space should be given. In the 2024 curriculum, under the title “Basic Approach and Specific Objectives of the Social Studies Course”, art literacy is mentioned among the literacy skills to be acquired by students. From this point of view, it can be said that one of the materials that can be used in the social studies course can be cartoons and animations covered by cinema, which is a rhythmic art.

Cartoon is defined as “A motion picture consisting of successively drawn pictures to indicate the movements of its characters in relation to a subject” (Turkish Language Association [TLA], 2023). Yazıcı et al. (2019) define cartoons as a fictional drawing or painting designed for purposes such as satire and humor in the modern sense. Güneş (2010) refers to cartoons as a type of film that is utilized because it has the function of sending a message to the audience. In other words, it can be said that cartoons are a visual art form created by successive filming of pictures drawn to express an event or movement. Animations, on the other hand, are a revitalization technique in which successive frames of connected movement follow each other in a second (Akören, 2018). The use of animation technique in cartoons can be shown among the most important features that distinguish cartoons from other feature films (Netco Animation Studio, 2016). Because of this feature, it can be accepted that cartoons open the door to a colorful and fairytale world.

It can be said that cartoons reflect the fairy tale function of the past and give place to extraordinary things, as in fairy tales, and in this context, they are today’s fairy tales (Aydın, 2018). As a matter of fact, it is seen that the Keloğlan (Kaloghlan) cartoon is directly adapted from a fairy tale, and cartoons such as Yusufname (Yusuf’s Tale), Küçük Hezarfen (Little Hezarfen) also reflect the function of fairy tales. In addition to offering an extremely colorful and entertaining course, cartoons are gaining the intense appreciation of the masses and making their influence felt in all areas of life due to the fact that they know no boundaries in their imagination and are connected with the imaginary aspect of life (Kalaycı, 2015). The

primary task of cartoons that appeal to children as a mass is to offer them a fun time, to convey the truth and educate them while offering this time (Kamacioğlu, 2017). According to Güler (1989), cartoons have a social function due to their use as a means of communication. Cartoons are of an instructive nature and aim to entertain while educating the person on the one hand (Kurtde Fidan & Kılıç, 2020). It is stated that the connection of animation and cartoons with children and their power to convey messages can also be used for educational purposes (Şen & Tay, 2023).

In addition to the fact that cartoons have an audience that appeals to all ages, children constitute the majority of the viewing audience. According to Güler (1989), the reason why cartoons are watched by children is that they are close to the child's emotional, cognitive areas and behaviors and that they can easily identify with cartoon heroes. Considering that children can learn more easily based on visual and auditory elements, their interaction with cartoons gains even more importance (Arslan et al., 2023). Cartoons, which are especially loved by children, appeal to children's imagination and are reflected in their daily lives and games, and become role models for children with their heroes (Hacıbektaşoğlu, 2014). As a matter of fact, Adak Özdemir and Ramazan (2012), in their field study on the effect of cartoons on children's behaviors, revealed that children imitate the events experienced in cartoons in daily life, prefer cartoons with supernatural and imaginary heroes more, identify these characters with themselves and believe in them. Cartoons can easily transfer the cultural accumulation, values, traditions, customs and norms of the society to future generations (Yağlı, 2013). By simplifying complex concepts, cartoons enable children to learn and react emotionally without realizing it (Köprülü, 2016). According to Kamacıoğlu (2017), cartoons not only entertain children but also transfer culture and guide them. Therefore, cartoons can be used as educational tools.

Cartoons, which are defined as the art of animation that symbolically conveys a certain message (Pekşen Akça & Baran, 2017), can be useful for children when instructive content suitable for the child's age and developmental level is created (Pekşen Akça & Baran, 2018). As a result of the research on the effectiveness of cartoons that can be used in the transfer of values in education, it is seen that cartoons have a positive effect on student motivation and achievement (Aslan, 2020). For this reason, it is understood that cartoons can be used within the scope of the course because they facilitate the permanent trace of the behaviors aimed to be gained in the social studies course, the introduction of different cultures and civilizations, and the establishment of a connection with other course-related units (Oruç & Teymuroğlu, 2016). When the literature was reviewed, different researches on the use of cartoons in education were found. When the researches are reviewed; Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler) (Doğrusöz, 2023; Karaca Yalçın, 2022), Niloya (Niloya) (Karakuş, 2015; Ufak & Yorulmaz, 2022; Ünal Kaya, 2022; Yolasığmazoğlu, 2022) In addition to examining cartoons such as Küçük Hazerfen (Little Hezarfen) (Selanik Ay & Korkmaz, 2017; Üzer & Çetin, 2018) and Rafadan Tayfa (Rafadan Crew) (Aslan & Yılar, 2019; Aydoğan & Samur, 2021; Kurtde Fidan & Kılıç, 2020; Geçgel & Terzioğlu, 2022; Karaca, 2022; Kurudayıoğlu & Şahin, 2020; Sadioğlu et al., 2018; Şentürk & Keskin, 2019; Yaralı & Avcı, 2017; Yıldız, 2022) as well as examining cartoons one by one (Alicenap, 2015; Coşkun & Önem, 2024; Erşan & Er, 2022; Kadan & Aral, 2017; Kaplan & Topçuoğlu Ünal, 2023; Köse, 2023; Sildir Daşar, 2024; Taşkın & Boran, 2024; Türkoğlu & Türkoğlu, 2022; Yener et al., 2021;

Yeten, 2022) studies were also found. In these studies, cartoons were examined in terms of many features such as containing elements of national culture, reflecting universal and national values, society and family concepts, adaptation to society, importance in terms of character development, use in teaching vocabulary, children's tendency to identify with cartoon characters, and it was emphasized that they can be used as educational tools. When the literature was reviewed, no study on cartoons that can be used in teaching social studies course subjects was found. Therefore, it is thought that this research will provide a basis for determining the existence of social studies course subjects in cartoons and the study is considered important in this respect. It is expected that the research will provide teachers with material options and draw a road map within the scope of social studies course. Considering the characteristics of cartoons that have a child audience and are expected to contribute to education with their educational and instructive aspects, this study aims to determine which cartoons can be used to teach the subjects in the fourth grade social studies course. Within the scope of this purpose, answers to the following problems and sub-problems were sought.

1. Fourth grade social studies course;

- 1.1. "Individual and Society"
- 1.2. "Life in Nature"
- 1.3. "Our Culture"
- 1.4. "Democracy and Citizenship"
- 1.5. "Economy"
- 1.6. "Technology" and
- 1.7. "Global Relations"

Which cartoons can be used in teaching the subjects in the subject areas?

Method

Research Design

In this research, which aims to determine which cartoons can be used in the fourth grade social studies course, a qualitative research approach has been adopted. Qualitative research is a research in which qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used, and a qualitative process is followed to reveal perceptions and events in a realistic and holistic manner in the natural environment (Yıldırım & Şimşek, 2021). Qualitative research was used in the research because the analysis of cartoons, which have the quality of a document, was performed. The research process was carried out with document review, which is one of the qualitative research methods. Document review refers to the examination of documents related to the subject being investigated in accordance with scientific principles (Kıral, 2020). The reason why document review is preferred in the research is that cartoons, which are in the nature of documents, are examined in accordance with scientific principles within the framework of the subjects of the social studies course.

Data Source

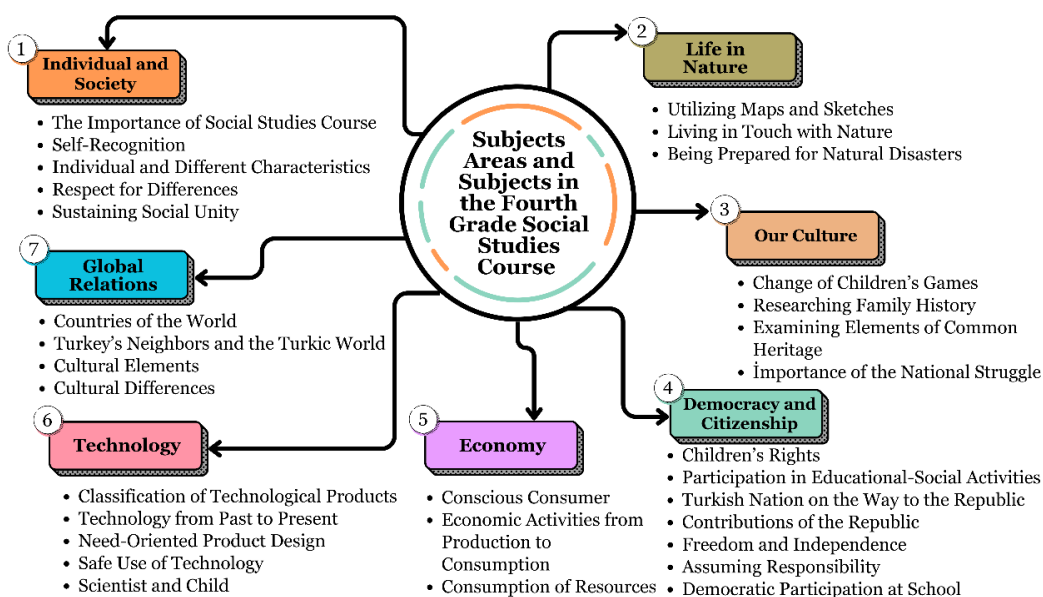
In the research, criterion sampling, one of the purposeful sampling types, was used to create a sample. The criterion for the cartoons to be included in the sample was determined as being broadcast on the official YouTube channel of TRT Çocuk (TRT Kids) and the cartoons accessed in this way constituted the data source of the research. The reason for determining the official YouTube channel of TRT Kids as a criterion is that this channel is a state channel and easily accessible by the viewers.

Research Process

In the research, the fourth grade achievements and learning outcomes of the 2018 and 2024 social studies curricula, which are the last two curricula as of the current year, were examined in order to classify the subjects of the life studies course. As a result of this examination, subject areas and subjects in the social studies course were formed. The subject areas and subjects identified in the fourth grade social studies course are presented in Figure 1.

Figure 1.

Subject Areas and Subjects in the Fourth Grade Social Studies Course

Following the presentation of the subjects and subsubjects in the fourth grade social studies course, data analysis began. In the analysis of the cartoons, Forster's (1994) document analysis steps of "accessing documents, checking the authenticity of documents, understanding documents, analyzing data, and using data" were followed.

Accessing Documents

At the stage of accessing the documents of the research, the cartoons that constitute the data source were accessed from TRT Kids's official YouTube channel.

Checking the Originality of the Documents

Since the cartoons were accessed from TRT Kids's official YouTube channel, it was thought that the cartoons examined were original.

Understanding the Documents

The cartoons on TRT Kids's official YouTube channel were analyzed one by one in the context of the research problem. The cartoons on the official YouTube channel of TRT Kids were examined one by one in terms of age group, language used, character drawings, cartoon duration, educational aspect, and inappropriate cartoons were excluded.

Analyzing the Data

At this stage of data analysis, it was tried to identify the appropriate cartoons from the official YouTube channel of TRT Kids for each subject. For the subjects associated with more than one cartoon scene, the number of cartoon scenes included was limited to 6 scenes. While choosing among the cartoons belonging to the subjects with more than one scene, it was taken into consideration that the scenes of the cartoons complemented each other as a whole and met the subject. Three researchers examined the cartoons independently of each other to identify the cartoons. The researchers determined the scenes of the cartoons that could be used in the subjects determined for the fourth grade social studies course. The agreement between the researchers was calculated using Miles and Huberman's (1994) formula (Reliability=agreement/agreement+disagreement) and the agreement coefficient was calculated as .93.

Using the Data

Finally, the cartoon scenes that were determined to be used in teaching the subjects in each subject area determined to be included in the fourth grade social studies course were presented in tables. In the tables, the subjects in the subject area, the cartoons and episodes associated with the subjects, the time intervals of the related scenes and the QR codes to provide easy access are given. The process of using the data in the tables was carried out with results, discussion and recommendations.

Ethical Permissions of the Research:

In this research, all the rules specified in the "Directive on Scientific Research and Publication Ethics of Higher Education Institutions" were followed. None of the actions specified under the second section of the Directive, "Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics", were carried out.

Ethics Committee Permission Information:

Since the research was conducted with publicly available documents, it does not require ethics committee approval.

Findings

Findings Related to the First Sub-Problem

The cartoons that were determined to be used in teaching the subjects in the fourth grade "Individual and Society" subject area are presented in Table 1 with the time intervals and QR codes of the relevant scenes.

Table 1.*Cartoons That Can Be Used in Teaching the Subjects in the “Individual and Society” Subject Area*

Subject	Cartoon-episode	Time interval of the scene	QR code
The importance of social studies course	-	-	-
Self-recognition	-	-	-
Individual and different characteristics	Taktik 6 (Tactic 6-Episode 1)-1. Bölüm Başlama Vuruşu (Kickoff)	The first 3 minutes 7 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Resim Sergisi (Art Exhibition)	Between 6 minutes 20 seconds and 10 minutes 13 seconds	
	Pırlı (Pırlı)-İstersen Yaparsın (You can do it if you want)	Between 6 minutes and 12 minutes 36 seconds	
	Mutlu Oyuncak Dükkâmı (Happy Toy Shop)-Farklı Yetenekler (Different Abilities)	Between 5 minutes 25 seconds and 13 minutes	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler)-Engelsiz (Unimpeded)	The first 11 minutes 15 second	
Respect for differences	Taktik 6 (Tactic 6)-1. Bölüm Başlama Vuruşu (Episode 1 Kickoff)	Between 9 minutes 26 seconds and 10 minutes 30 seconds	
	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Benim Portrem (My Portrait)	Between 8 minutes 40 seconds and 9 minutes 50 seconds	
	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Aynı Fikirde Değiliz (We Disagree)	The first 10 minutes 45 seconds	
	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)-Göz Bağı (Blindfold)	Between 4 minutes 35 seconds and 15 minutes	
	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)-Kendini Onun Yerine Koy (Put Yourself in Her Place)	The first 14 minutes 15 seconds	
Sustaining social unity	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Bana Göre (According to Me)	The first 11 minutes	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler)-Dayanışma (Solidarity)	The first 13 minutes 56 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Öğrenci Kulüplerinde Dayanışma (Solidarity in Student Clubs)	The first 10 minutes 35 seconds	

According to Table 1, it was determined that five subjects were included in the “Individual and Society” subject area created for the fourth grade social studies course. These are the importance of the social studies course, self-knowledge, individual and different characteristics, respecting differences and maintaining social unity. When the cartoons on TRT Kids’s official YouTube channel were examined; 5 cartoon scenes suitable for the subject of individual and different characteristics, 6 cartoon scenes suitable for the subject of respecting differences and 2 cartoon scenes suitable for the subject of maintaining social unity were identified. No cartoon scenes related to the importance of social studies course and self-

knowledge were found. It was determined that cartoons named “Taktik 6 (Tactic 6), Nane ile Limon (Mint and Lemon), Pırl (Pırl), Mutlu Oyuncak Dükkânı (Happy Toy Shop), Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler), Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends), Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)” could be used in teaching the subjects in the fourth grade “Individual and Society” subject area. The cartoon scenes in the table last an average of 7 minutes and 80 seconds.

Findings Related to the Second Sub-Problem

The cartoons that were determined to be used in teaching the subjects in the fourth grade “Life in Nature” subject area are presented in Table 2 with the time intervals and QR codes of the relevant scenes.

Table 2.

Cartoons That Can Be Used in Teaching the Subjects in the “Life in Nature” Subject Area

Subject	Cartoon-episode	Time interval of the scene	QR code
Utilizing maps and sketches	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler)-Akıllı Yol Bilgisayarı (Smart Road Computer)	The first 8 minutes 30 seconds	
	Kuzucuk (Kuzucuk)-Pusulula (Compass)	Between 3 minutes 20 seconds and 5 minutes 10 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Harita (Map)	Between 5 minutes 30 seconds and 10 minutes 20 seconds	
	Barbaros (Barbaros)-12. Bölüm (Episode 12)	Between 9 minutes and 10 minutes 50 seconds	
	Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower)-Su Kanalları (Water Channels)	Between 4 minutes 30 seconds and 10 minutes 54 seconds	
Living in touch with nature	Aslan (Aslan)-Mahalle Metro su (Neighborhood Metro)	Between 7 minutes 30 seconds and 11 minutes	
	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Hava Durumum (My Weather)	Between 3 minutes 20 seconds and 8 minutes 50 seconds	
Being prepared for natural disasters	Aslan (Aslan)-Deprem Tahmin Makinesi (Earthquake Prediction Machine)	The first 11 minutes	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Kendi Müzik Aletini Kendin Yap (Make your own musical instrument)	Between 2 minutes 45 seconds and 12 minutes	

Table 2 shows that three subjects were identified for the “Life in Nature” subject area created for the fourth grade social studies course. These are utilizing maps and sketches, living in touch with nature and being prepared for natural disasters. When the cartoons on TRT Kids’s official YouTube channel were examined; 6 cartoon scenes suitable for the subject of utilizing maps and sketches, 1 cartoon scene suitable for the subject of living in touch with nature, and 2 cartoon scenes suitable for the subject of being prepared for natural disasters were identified. It was determined that cartoons named “Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler), Kuzucuk (Kuzucuk), Nane ile Limon (Mint and Lemon),

Barbaros (Barbaros), Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower), Aslan (Aslan), Elif ve Arkadaşları (Elif and Friends)” could be used in teaching the subjects in the fourth grade “Life in Nature” subject area. The cartoon scenes in the table last an average of 5 minutes and 64 seconds.

Findings Related to the Third Sub-Problem

The cartoons that were determined to be used in teaching the subjects in the fourth grade “Our Culture” subject area are presented in Table 3 together with the time intervals and QR codes of the relevant scenes.

Table 3.

Cartoons That Can Be Used in Teaching the Subjects in the “Our Culture” Subject Area

Subject	Cartoon-episode	Time interval of the scene	QR code
Change of children’s games	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)- 39. Bölüm Çember Yarışı (Episode 39 Circle Race)	Between 5 and 7 minutes	
	Kukla Stüdyosu (Puppet Studio)- 7. Bölüm Sokak Oyunları (Episode 7 Street Games)	The first 10 minutes 50 seconds	
Researching family history	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Trencilik (Playing Trains)	Between 3 minutes 20 seconds and 9 minutes 20 seconds	
	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Radyo Tiyatrosu (Radio Theater)	The first 3 minutes 50 seconds	
Examining elements of common heritage	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)- Bugün Bayram (Today is Eid)	Between 1 and 16 minutes	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler)- Hata (Error)	The first 7 minutes	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler)- Kostüm Yarışması (Costume Contest)	The first 11 minutes 26 seconds	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler)- Restorasyon (Restoration)	The first 12 minutes 10 seconds	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler)- Dünya Çocukları (Children of the World)	The first 11 minutes 24 seconds	
	Aslan (Aslan)-Bayram Hediyesi (Eid Gifts)	Between 1 minutes 50 seconds and 2 minutes 40 seconds	
Importance of the National Struggle	Aslan (Aslan)-30 Ağustos Özel Bölüm (August 30 Special Section)	Between 3 minutes and 11 minutes 12 seconds	
	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)- İstiklal Marşı (National Anthem)	The first 13 minutes 7 second	

When Table 3 is examined, it is seen that there are four subjects in the “Our Culture” subject area created for the fourth grade social studies course. These are the change of children’s games, researching family history, examining elements of common heritage and the importance of the National Struggle. When the cartoons on TRT Kids official YouTube channel were examined; 2 cartoon scenes suitable for the subject of the change of children’s games, 2

cartoon scenes suitable for the subject of researching family history, 6 cartoon scenes suitable for the subject of examining common heritage elements, 2 cartoon scenes suitable for the importance of the National Struggle were identified. It was determined that the cartoons named “Rafadan Tayfa (Rafadan Crew), Kukla Stüdyosu (Puppet Studio), Nane ile Limon (Mint and Lemon), Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends), Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler) and Aslan (Aslan)” can be used in teaching the subjects in the fourth grade “Our Culture” subject area. The cartoon scenes in the table last an average of 8 minutes and 40 seconds.

Findings Related to the Fourth Sub-Problem

The cartoons that were determined to be used in teaching the subjects in the fourth grade “Democracy and Citizenship” subject area are presented in Table 4 with the time intervals and QR codes of the relevant scenes.

Table 4.

Cartoons That Can Be Used in Teaching the Subjects in the “Democracy and Citizenship” Subject Area

Subject	Cartoon-episode	Time interval of the scene	QR code
Children’s rights	Nane ile Limon (Mint and Lemon)- Kısa Film (Short Film)	The first 10 minutes 6 seconds	
Participation in educational-social activities	Nane ile Limon (Mint and Lemon)- Eğitsel Kol Seçimi (Educational Arm Selection)	Between 1 minutes and 10 minutes 45 seconds	
Turkish nation on the way to the republic	Siberay (Siberay)-Cumhuriyet Bayramı Özel Bölümü (Republic Day Special Episode)	Between 10 minutes 30 seconds and 12 minutes 13 seconds	
Contributions of the republic	Pırıl (Pırıl)-Cumhuriyet Bayramı Özel Bölümü (Republic Day Special Episode)	Between 10 minutes 22 seconds and 12 minutes 40 seconds	
Freedom and independence	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)- İstiklal Marşı (National Anthem)	The first 13 minutes 7 seconds	
	Canım Kardeşim (My Dear Sister)- 23 Nisan Kutlu Olsun (Happy April 23 rd)	The first 11 minutes 29 seconds	
	Aslan (Aslan)-30 Ağustos Özel Bölüm (August 30 Special Episode)	Between 3 minutes and 11 minutes 12 seconds	
Assuming responsibility	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler)- Doğru Karar (The Right Decision)	The first 11 minutes 24 seconds	
	Pırıl (Pırıl)-Yazı mı, Tura mı? (Heads or Tails?)	The first 3 minutes	
Democratic participation at school	Nane ile Limon (Mint and Lemon)- Sınıf Başkanı (Class President)	Between 50 seconds and 9 minutes 35 seconds	

Table 4 shows that there are 7 subjects in the “Democracy and Citizenship” subject area created for the fourth grade social studies course. These are children’s rights, participation in educational-social activities, Turkish nation on the way to the republic, contributions of the republic, freedom and independence, assuming responsibility and democratic participation at school. When the cartoons on TRT Kids official YouTube channel were examined; 1 cartoon

scene suitable for the subject of children's rights, 1 cartoon scene suitable for the subject of participation in educational-social activities, 1 cartoon scene suitable for the subject of Turkish nation on the way to the republic, 1 cartoon scene suitable for the subject of the contributions of the republic, 3 cartoon scenes suitable for the subject of freedom and independence, 2 cartoon scenes suitable for the subject of assuming responsibility and 1 cartoon scene suitable for the subject of democratic participation at school. It was determined that cartoons named "Nane ile Limon (Mint and Lemon), Canım Kardeşim (My Dear Sister), Siberay (Siberay), Pırl (Pırl), Rafadan Tayfa (Rafadan Crew) and Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hoca Time Traveler)" can be used in teaching the subjects in the fourth grade "Democracy and Citizenship" subject area. The cartoon scenes in the table last an average of 8 minutes.

Findings Related to the Fifth Sub-Problem

The cartoons that were determined to be used in teaching the subjects in the fourth grade "Economy" subject area are presented in Table 5 with the time intervals and QR codes of the relevant scenes.

Table 5.

Cartoons That Can Be Used in Teaching the Subjects in the "Economy" Subject Area

Subject	Cartoon-episode	Time interval of the scene	QR code
Conscious consumer	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hoca Time Traveler) - Moda (Fashion)	The first 12 minutes 20 seconds	
	Dedektif Reptir (Detective Reptir)- 25. Bölüm Kendimi Kaybettim (Episode 25 I Lost Myself)	The first 12 minutes 10 seconds	
	Pırl (Pırl)-Açı Sandalyesi (Angle Chair)	The first 3 minutes 40 seconds	
Economic activities from production to consumption	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Zerzevatçı (Agriculturist)	Between 3 minutes and 6 minutes 25 seconds	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hoca Time Traveler)-Tarım Yapıyor (Doing Agriculture)	The first 11 minutes	
Consumption of resources	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Ağacın Geri Dönüşümü (Recycling the Tree)	Between 1 minute 50 seconds and 11 minutes	
	Keloğlan (Kaloghlan)-İsraf (Extravagance)	The first 14 minutes 10 seconds	
	Canım Kardeşim (My Dear Sister)-Tasarruf Yap, İsraf Etme (Save Money, Don't Waste)	The first 10 minutes 50 seconds	
	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Oyuncak Makinesi (Toy Machine)	Between 2 minutes and 11 minutes 10 seconds	
	Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower)-İlginç Bilgiler 1 (Interesting Facts 1)	Between 13 minutes 50 seconds and 16 minutes 48 seconds	
	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)-Enerji Muhafızları (Energy Guardians)	Between 3 minutes 20 seconds and 9 minutes	

When Table 5 is examined, it is seen that there are three subjects in the “Economy” subject area created for the fourth grade social studies course. These are conscious consumer, economic activities from production to consumption and consumption of resources. When the cartoons on TRT Kids’s official YouTube channel were examined; 3 cartoon scenes suitable for the subject of conscious consumer, 2 cartoon scenes suitable for the subject of economic activities from production to consumption, and 6 cartoon scenes suitable for the subject of consumption of resources were identified. It was determined that cartoons named “Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler), Dedektif Reptir (Detective Reptir), Pırl (Pırl), Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends), Nane ile Limon (Mint and Lemon), Keloğlan (Kaloghlan), Canım Kardeşim (My Dear Sister), Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower) and Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)” could be used in teaching the subjects in the fourth grade “Economy” subject area. The cartoon scenes in the table last an average of 8 minutes and 20 seconds.

Findings Related to the Sixth Sub-Problem

The cartoons that were determined to be used in teaching the subjects in the fourth grade “Technology” subject area are presented in Table 6 with the time intervals and QR codes of the related scenes.

Table 6.

Cartoons That Can Be Used in Teaching the Subjects in the “Technology” Subject Area

Subject	Cartoon-episode	Time interval of the scene	QR code
Classification of technological products	-	-	-
Technology from past to present	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Elektriğin Evrimi (Evolution of Electricity)	Between 1 minutes and 9 minutes 30 seconds	
	Pak ile Pırpır (Pak and Pırpır)-1. Bölüm (Episode 1)	Between 1 minutes 30 seconds and 2 minutes 12 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Saatler (Watches)	Between 5 minutes 30 seconds and 11 minutes 15 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Bilgisayarın Tarihi (History of the Computer)	The first 10 minutes 10 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Haberleşme (Communication)	Between 8 minutes and 10 minutes 30 seconds	
Need-oriented product design	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Bir Fikrim Var (I Have an Idea)	Between 6 minutes 30 seconds and 11 minutes 30 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-İcat (Invention)	The first 10 minutes 4 seconds	
	Dijital Tayfa (Digital Crew)-Genç Mucit (Young Inventor)	The first 11 minutes 2 seconds	
	Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower)-Ada (Island)	Between minutes 2 and 9	

Continue to Table 6

Safe use of technology	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)-İcat Peşinde (Pursuit of Invention)	The first 14 minutes 10 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Biber'in Bilgisayar Tutkusu (Pepper's Passion for Computer)	Between 2 minutes 56 seconds and 11 minutes 20 seconds	
	Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower)-Gözlük (Glasses)	The first 5 minutes 20 seconds	
	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)-Rafadan Ekspres (Rafadan Express)	Between minutes 3 and 8	
	Rafadan Tayfa (Rafadan Crew)-Oyun Makinesi (Game Machine)	Between 5 minutes 45 seconds and 12 minutes 30 seconds	
	Dijital Tayfa (Digital Crew)-İnternet Kapanı (Internet Trap)	The first 12 minutes 33 seconds	
	Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower)-İlginç Bilgiler 3 (Interesting Facts 3)	Between 5 minutes 20 seconds and 9 minutes	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hoca Time Traveler)-El Cezeri (El Cezeri)	The first 12 minutes 35 seconds	
	Küçük Hazerfen (Little Hazerfen)-Hazerfen'in Uçması (Hazerfen's Flight)	The first 15 minutes 55 seconds	
	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Hazerfen Limon Çelebi (Hazerfen Limon Çelebi)	Between 3 minutes 55 seconds and 7 minutes 50 seconds	
Scientist and child	Erdem (Erdem)-Uçan Balon (Flying Balloon)	The first 13 minutes 48 seconds	
	Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hoca Time Traveler)-Başarının Sırrı (Secret to Success)	The first 12 minutes 7 seconds	

According to Table 6, it was determined that there were five subjects in the “Technology” subject area created for the fourth grade social studies course. These are classification of technological products, technology from past to present, need-oriented product design, safe use of technology and scientists and children. When the cartoons on TRT Kids official YouTube channel were examined; 5 cartoon scenes suitable for the subject of technology from past to present, 5 cartoon scenes suitable for the subject of need-oriented product design, 6 cartoon scenes suitable for the safe use of technology and 5 cartoon scenes suitable for the subject of scientist and child were identified. No cartoon scenes related to the classification of technological products were encountered. It was determined that cartoons named “Nane ile Limon (Mint and Lemon), Pak ve Pırpır (Pak and Pırpır), Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends), Dijital Tayfa (Digital Crew), Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower), Rafadan Tayfa (Rafadan Crew), Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler), Küçük Hazerfen (Little Hazerfen) and Erdem (Erdem)” can be used in teaching the subjects in

the fourth grade “Technology” subject area. The cartoon scenes in the table last an average of 8 minutes and 15 seconds.

Findings Related to the Seventh Sub-Problem

The cartoons found to be useful in teaching the subjects in the fourth grade “Global Relations” subject area are presented in Table 7 with the time intervals and QR codes of the relevant scenes.

Table 7.

Cartoons That Can Be Used in Teaching the Subjects in the “Global Relations” Subject Area

Subject	Cartoon-episode	Time interval of the scene	QR code
Countries of the world	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Nane ile Limon Yurtdışında (Mint and Lemon Abroad)	The first 10 minutes 41 seconds	
Türkiye’s neighbors and the Turkic world	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Türk Dünyası (Turkish World)	The first 10 minutes 17 seconds	
Cultural elements	Nane ile Limon (Mint and Lemon)-Misafir Öğrenci (Guest Student)	Between 1 minute 15 seconds and 9 minutes 45 seconds	
Cultural differences	Canım Kardeşim (My Dear Sister)-Dünyamız Kocaman (Our World is Huge)	The first 9 minutes 28 seconds	
	Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)-Yeni Arkadaş (New Friend)	The first 11 minutes 28 seconds	

Table 7 shows that there are four subjects in the “Global Relations” subject area created for the fourth grade social studies course. These are countries of the world, Türkiye’s neighbors and the Turkic world, cultural elements and cultural differences. When the cartoons on the TRT Kids official YouTube channel were examined, one cartoon scene suitable for the themes of world countries, Türkiye’s neighbors and the Turkish world and cultural elements, and two cartoon scenes suitable for the theme of cultural differences were identified. It was determined that cartoons named “Nane ile Limon (Mint and Lemon), Canım Kardeşim (My Dear Sister), Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends)” can be used in teaching the subjects in the fourth grade “Global Relations” subject area. The cartoon scenes in the table last an average of 9 minutes and 88 seconds.

Discussion and Conclusion

Cartoons have an important place in children’s world from an early age and have various effects on children’s development of knowledge, skills, values and attitudes. Especially in this period when children are introduced to cartoons at an early age, movies with content suitable for children should be selected and harmful content should be avoided (Atan, 2024). In this direction, the aim of this research was to identify the cartoons that are expected to contribute to education with their educational and instructive features within the framework of the social studies course. For this purpose, the subject within the scope of the fourth grade social studies course, which corresponds to the 9-11 age range (Bakırcıoğlu, 2020), which is defined as the second childhood period of children, were taken as the basis. The cartoons on

the official YouTube channel of TRT Kids were examined, and scenes compatible with the fourth grade subject of the last two social studies curricula of 2018 and 2024 were identified.

As a result of examining the 2018 and 2024 curricula, 7 subject areas related to the fourth grade achievements and learning outcomes and 31 subjects in these subject areas were determined. The identified subject areas are Individual and Society, Life in Nature, Our Culture, Democracy and Citizenship, Economy, Technology, and Global Relations. In the subject area of Individual and Society, the importance of the social studies course, self-knowledge, individual and different characteristics, respect for differences, and maintaining social unity; in the subject area of Life in Nature, the use of maps and sketches, living in touch with nature, and being prepared for natural disasters; In the subject area of Our Culture, the exchange of children's games, the research of family history, the study of common heritage elements, the importance of the National Struggle; Children's rights in the subject area of Democracy and Citizenship, participation in educational and social activities, the Turkish nation on the way to the republic, the contributions of the republic, freedom and independence, taking responsibility, the issues of democratic participation in school; the conscious consumer in the subject area of Economy, economic activities from production to consumption, the issues of consumption of resources; classification of technological products in the subject area of Technology, technology from the past to the present, needs-oriented product design, safe use of technology, scientist and child issues, and Global Relations, world countries, Türkiye's neighbors and the Turkic world, cultural elements, cultural differences are included in the subject area. Cartoons that can be used in the teaching of the subjects determined from the cartoons on TRT Kids's official YouTube channel were searched. Appropriate cartoon scenes were found for all subjects except the importance of social studies course, self-knowledge and classification of technological products. Considering that cartoon scenes compatible with the remaining 28 subjects were found, it can be said that there are cartoon scenes that can be used in teaching the subjects in the fourth grade social studies course to children. This may be due to the similarities between the nature of the social studies course and cartoons. As a matter of fact, with the proper teaching of the social studies course, which is directly related to the social life in which the child is involved, it can be realized that the child can consciously recognize the nature, people, and organizations around him/her, pay attention to their relationships with each other, and regulate his/her own behavior by taking these into account (Selanik Ay & Korkmaz, 2017). Useful cartoons based on humanitarian and cultural values not only entertain children but also contribute to their personal and social development and the enrichment of their imagination (Atan, 2024). From this point of view, it can be stated that the social studies course and cartoons have common goals and functions, which ensures the existence of cartoons that can be used for the subjects of the social studies course.

Among the cartoons on the TRT Kids's official YouTube channel, it was determined that the following cartoons were compatible with the social studies course: "Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends), Canım Kardeşim (My Dear Sister), Nane ile Limon (Mint and Lemon), Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler), Erdem (Erdem), Küçük Hazerfen (Little Hezarfen), Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower), Dijital Tayfa (Digital Crew), Rafadan Tayfa (Rafadan Crew), Pak ile Pırpır (Pak and Pırpır), Keloğlan (Kaloghlan), Dedektif Reptir (Detective Reptir), Aslan (Aslan), Siberay (Siberay), Kukla Stüdyosu (Puppet Studio),

Barbaros (Barbaros), Kuzucuk (Kuzucuk), Taktik 6 (Tactic 6), Pırl (Pırl) and Mutlu Oyuncak Dükkanı (Happy Toy Shop)”. The cartoons named “Elif ve Arkadaşları (Elif and Her Friends), Rafadan Tayfa (Rafadan Crew), Pırl (Pırl), Nane ile Limon (Mint and Lemon), Canım Kardeşim (My Dear Sister), Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower), Dijital Tayfa (Digital Crew)” can be used in teaching the subjects in the life science course (Öksüz & Öksüz, 2024), “Bulmaca Kulesi (Puzzle Tower) and Keloğlan Masalları (Kaloghlan Tales)” cartoons appeal to the 9-11 age group among the cartoons on TRT Kids official channel (Demiral et al., 2016), “Rafadan Tayfa (Rafadan Crew), Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu (Nasreddin Hodja Time Traveler), Canım Kardeşim (My Dear Sister), Pırl (Pırl)” cartoons can be utilized in terms of values education (Güden Altmış & Altun, 2021; Özel & Küçükkart, 2023; Şahin, 2019; Yener et al., 2021), The cartoon “Pırl (Pırl)” contains content that belongs to both the mathematical concepts and skills that should be in the preschool period and the mathematical concepts and skills belonging to the first and second grade level of primary school (Fırat, 2024) it is seen that there are various studies revealing this. When evaluated in this framework, it can be said that the usability of these cartoons for educational purposes is high and the findings of the research overlap with other researches. Within the scope of this research, when the duration of the cartoon scenes that were determined to be used in teaching the subjects in the fourth grade social studies course was analyzed, it was seen that the average duration was 8 minutes and 19 seconds. Considering the duration of the lesson and children’s attention spans, it can be considered that the duration of the scenes is suitable for use in social studies course.

The cartoons broadcasted on the official YouTube channel of TRT Kids were analyzed in line with the fourth grade social studies subjects. As a result of the analysis an evaluation was made for the association of cartoon scenes with the subjects in the Individual and Society subject area. On the basis of the Individual and Society subject, there were no appropriate scenes in the importance of the social studies course and self-knowledge subsubjects, while 5 scenes were identified in individual and different characteristics, 6 scenes in respecting differences, and 2 scenes in sustaining social unity. Social studies course aims to socialize individuals and to make individuals sensitive to the problems of the society in which they live (Selanik Ay & Deveci, 2011). Therefore, the development of cartoon scenes for the social studies course, which contributes to the socialization and social awareness of the individual by taking daily life as a subject, can be considered as an important need. In addition, primary school is a critical period for the cognitive, social and psychological development of the child, and it is also important for self-knowledge and recognizing social building blocks (Dönmez, 2023). Social studies is one of the courses that play an effective role in the character and value development of children in this critical period. For this reason, it is considered a necessity that the cartoons watched by children of this period should include content aimed at the self-knowledge of the individual within the framework of the social studies course.

While there are 6 cartoon scenes that can be used in teaching the subject of making use of maps and sketches in the subject area of Life in Nature, 1 cartoon scene that can be used in teaching the subject of living in touch with nature and 2 cartoon scenes that can be used in teaching the subject of being prepared for natural disasters were found. It was observed that there were cartoons compatible with all subjects in the subject area of Life in Nature. It has also been determined that cartoon scenes are more suitable for the subject of maps and

sketches. The reason for this situation can be considered as the fact that the skill of utilizing maps and sketches is a skill that is frequently used in daily life. Within the scope of the research, it can be stated that cartoons can be used as a tool in teaching the skill of using maps and sketches. When we look at the subject of living in touch with nature, it is seen that it matches only one cartoon scene. In this subject, children are expected to observe weather events, transfer them to graphs and make observations. Since these behaviors require concrete experiences, they may not have found enough space in visual media tools such as cartoons. Finally, under this heading, 2 scenes related to preparation for natural disasters were found appropriate. Türkiye is a country where natural disasters are effective; therefore, individuals should recognize their environment, be aware of their values and act consciously in this direction (Değirmenci & İlter, 2015). Social studies is also an important course that includes subjects related to disaster education and is seen as a criterion in determining the approach towards disaster education (Şulek & Aktın, 2023). However, it is stated that the education that primary school students receive about natural disasters at school is not sufficient (Sağır & Gökrem, 2024). When cartoons are analyzed, it can be said that there are few scenes related to natural disasters. From this point of view, it can be concluded that the cartoons on TRT Kids official YouTube channel can be utilized for natural disasters, but this platform alone cannot be sufficient.

The subject area of our culture was evaluated in the context of the change of children's games, researching family history, examining the elements of common heritage and the importance of the National Struggle. Among the subjects, there were 2 scenes about the change of children's games, 2 scenes about researching family history, 2 scenes about the importance of the National Struggle and 6 scenes about the examination of common heritage elements. The highest number of scenes in this subject area is related to the study of common heritage elements. As a matter of fact, cartoons are characterized as carriers of cultures and are considered important (Özşan & Gürel, 2023). Therefore, the presence of common heritage elements in cartoons ensures the transfer of these elements from generation to generation and makes cartoons an educational tool. However, it was found that games, which play an important role in ensuring the continuity of cultural elements, are less frequently included in cartoon scenes. Deveci (2009) stated that cultural elements are related to the objectives of the social studies course and that it is important to utilize cultural elements in achieving these objectives. In this context, cartoons can be used as an important educational tool in transferring cultural elements in the social studies course. Under the subject area of Our Culture, the subject of researching family history was addressed and associated with two scenes. Investigating family history plays an important role in the transmission of cultural heritage from generation to generation and can also help students gain awareness of their family history. In this context, visual and interactive tools such as cartoons can be used when teaching about family history in social studies courses. Finally, the importance of the National Struggle was evaluated in this subject area and two appropriate scenes were found in the cartoon channel that could be used in teaching this subject. In addition, in a study examining teachers' views on the use of cartoons in social studies courses, teachers stated that they prefer cartoon themes that emphasize cultural values, historical events, social problems, and various historical and natural beauties in the context of social studies teaching (Gezer & İşcan, 2023).

Therefore, the cartoons mentioned in the research can be used in teaching the change of children's games, researching family history, examining common heritage elements and the importance of the National Struggle.

Among the subjects in the subject area of Democracy and Citizenship, 1 cartoon scene was found for the subjects of children's rights, participation in educational-social activities, Turkish nation on the way to the republic, contributions of the republic, democratic participation at school, 3 cartoon scenes for the subject of freedom and independence, and 2 cartoon scenes for the subject of assuming responsibility. In this context, it is seen that there are cartoon scenes related to all subjects in the subject area of Democracy and Citizenship. This result of the research can be interpreted as that the cartoons on TRT Kids official YouTube channel have positive features in terms of being usable in the teaching of democracy and citizenship related subjects in the social studies course. Considering that the main purpose of the social studies course is to raise effective citizens (Memişoğlu, 2017; Tay, 2022), it can be thought that the use of cartoons in the social studies course will be effective in achieving the objectives of the course. Media tools are shown among the effective factors in citizenship education (Kuş & Aksu, 2017). Based on the results obtained in this study, it may be possible to say that cartoons, which can be shown among media tools, have an important function in raising effective citizens.

In the subject area of Economy, which was examined within the scope of the research, 3 cartoon scenes on the subject of conscious consumer, 2 on economic activities from production to consumption and 6 on the consumption of resources were accessed. In other words, all subjects in the subject area of Economy were associated with cartoon scenes. In this context, cartoon scenes can be utilized while teaching the specified subject area in the social studies course. As a matter of fact, it is of great importance for effective citizens to be economically literate in the social studies course, whose main purpose is to raise them as good and effective citizens (Hayta & Akhan, 2014). Economic literacy includes being a producer, consumer, saver, investor and responsible citizen (Akhan, 2013). In this context, students are tried to gain economic literacy skills by being conscious consumers, knowing economic activities and being sensitive about the consumption of resources, which are examined with the subject area of Economy. As a matter of fact, this situation is evaluated that cartoons should not be considered only as a movie and that cartoons offer solutions for production, consumption, sharing and circulation systems (Özer, 2015).

When the cartoons broadcasted on TRT Kids's official YouTube channel were examined within the scope of the subjects in the Technology subject area, cartoons that can be used in the teaching of technology 5, need-oriented product design 5, safe use of technology 6, scientist and child 5 from the past to the present were found, and a cartoon that can be used in the teaching of the classification of technological products was not found. Five cartoon scenes were identified for the subjects of technology from past to present, need-oriented product design, scientist and child, and six cartoon scenes were identified for the subject of safe use of technology. It is seen that the subject area with the highest number of cartoons among the subject areas is the Technology subject area. The reason for this situation is the acceleration of technological developments in the current age and their higher impact and attractiveness

especially on young age groups. Childhood, which is affected positively and negatively in the changing cultural system, has lost its traditional content and transformed into digital childhood (Biricik, 2022). Therefore, it can be stated that children now spend most of their time with technology and cartoon producers frequently include technology-related subjects in cartoons considering this situation. In the technology subject area, the subject with the highest number of cartoon scenes was the safe use of technology. The fact that especially children and young people show more tendency towards the digital world makes it necessary to act consciously against the harms as well as the advantages of innovations in this field (Dursun & Çilingir, 2023). It can be said that utilizing cartoons about the safe use of technology in the social studies course will enable children to act consciously against the harms of technology.

In the subject area of Global Relations, 1 cartoon scene was associated with the subjects of world countries, Türkiye's neighbors, Turkish World and cultural elements, and 2 cartoon scenes were associated with the subject of cultural differences. In this framework, cartoon scenes related to all subjects in the Global Relations subject area were identified. The social studies course aims not only to raise responsible citizens but also to raise individuals who adopt universal values and transform them into behaviors, and globalization and global issues, one of the important components of the course, are included in various teaching materials (Aslan, 2016; Dere & Uçar, 2024). Thus, it can be stated that the identified cartoon scenes can be used in teaching the fourth grade social studies course, which includes the subject of Global Relations. In addition, cartoons have an informative function in the presentation of social studies course subjects (Oruç & Teymuroğlu, 2016). Considering that raising universal citizens is among the functions of the social studies course, cartoons can be a useful tool in teaching students about Global Relations and subjects such as the countries of the world, Türkiye's neighbors, the Turkish world and cultural elements within this framework.

Recommendations

Based on the results of the research, the following recommendations can be made:

By examining the cartoons broadcast on TRT Kids's official YouTube channel, scenes related to the fourth grade subjects of the 2018 and 2024 social studies curricula were identified. In this context, it can be suggested to use cartoons as a teaching tool in teaching social studies course.

The cartoons identified in the study that can be used in teaching social studies subjects can be accessed through the Education Information Network [EBA] platform and their use in schools can be supported.

In this study, cartoons published on TRT Kids official YouTube channel were included in the analysis. Cartoons on other platforms can also be analyzed within the framework of the social studies course or the subjects of other courses.

The cartoons on the official YouTube channel of TRT Kids were analyzed according to their usability in teaching the fourth grade subjects of the social studies course. Studies can be conducted to examine the animated films that can be used for teaching the subjects in the next grade levels of the social studies course.

In the cartoons broadcasted on the official YouTube channel of TRT Kids, which were evaluated within the scope of the research, there was no cartoon that could be used in teaching the importance of social studies course, self-knowledge, and classification of technological products. It can be suggested to design cartoons related to the specified subjects.

In line with the research, it is thought that TRT Kids official YouTube cartoon scenes can be used as teaching materials in the social studies course. In order to support this idea, applied research can be conducted on the effective use of cartoon scenes in the teaching process of the social studies course.

References

- Adak Özdemir, A., & Ramazan, O. (2012). Çizgi filmlerin çocukların davranışları üzerindeki etkisinin anne görüşlerine göre incelenmesi [Views of mothers about cartoons' impact on children' behaviour]. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Journal of Sciences*, (35), 157-173.
- Akhan, N. E. (2013). Adım adım ekonomi okuryazarlığı: Sosyal bilgiler dersleri için alternatif yollar [Economy literacy step by step: The alternative ways for the social studies lessons]. *Adıyaman University Journal of Social Sciences*, 6(14), 1-36.
- Akören, A. N. (2018). Çizgi film ve animasyon eğitiminde son eğilimler [Recent trends in teaching animated cartoons and animations]. *Interaction*, (2), 124-140.
- Alicenap, Ç. T. (2015). Kültürel mirasın çizgi film senaryolarında kullanılması [The usage of cultural heritage in animation movie scenarios]. *Journal of Turkology Research*, (37), 11-26.
- Arslan, R., Pekşen Akça, R., Aydoğdu, F., & Yanık, D. (2023). Çizgi filmlerin ilkökul öğrencileri üzerindeki etkisinin incelenmesi [Investigation of the effect of cartoons on primary school students]. *Journal of Inonu University Health Services Vocational School*, 11(1), 1122-1133.
- Aslan, O., & Yılar, Ö. (2019). Halk bilimi unsurlarının gelecek kuşaklara aktarımında çizgi filmlerin rolü: Rafadan Tayfa örneği [The role of line films in transfer of folklore elements to future generations: The sample of Rafadan Tayfa]. *Neuşehir Hacı Bektaş Veli University Journal of ISS*, 9(2), 646-669.
- Aslan, S. (2016). Küreselleşme olgusunun sosyal bilgiler eğitimine etkileri [The effects of globalization on social sciences education]. *Harran Education Journal*, 1(1), 11-23.
- Aslan, Ş. (2020). *Hayat bilgisi öğretiminde çizgi film ve animasyon kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri* [Teacher opinions on using cartoons and animation in life studies teaching]. (Publication No. 620093) (Master thesis, Kırşehir Ahi Evran University). National Thesis Center.
- Atan, U. (2024). Sanat, çizgi film-animasyon ve çocuk [Art, cartoon-animation and children]. *ERKIN International Journal of Art and Design Research*, 2(1), 23-38.
- Aydın, B. (2018). *Türkiye'de çocuk televizyon kanallarındaki çizgi filmlerin çocukluğa etkisi üzerine bir içerik analizi* [A content analysis on the effect of cartoons at television channels in Turkey on childhood]. (Publication No. 512634) [Master thesis, Balıkesir University]. National Thesis Center.
- Aydoğan, M., & Samur, A. Ö. İ. (2021). Rafadan Tayfa çizgi filminin çocuk edebiyatının eğitsel ilkeleri açısından incelenmesi [Examination of the cartoon "Rafadan Tayfa" in terms of educational principles of children's literature]. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 9(1), 159-183.
- Bakırcıoğlu, R. (2020). *Çocuk ve ergende ruh sağlığı* [Mental health in child and adolescent]. Anı.
- Biricik, Z. (2022). Yeni iletişim teknolojileri ile değişen çocukluk kültürü: Dijital çocukluk [Changing childhood culture with new communication technologies: Digital childhood]. *Neuşehir Hacı Bektaş Veli University Journal of ISS*, 12(Dijitalleşme), 108-124.
- Coşkun, Y., & Önem, A. (2024). Okul öncesi dönem çocuklarının çizgi film karakterleriyle özdeşim kurma eğilimleri [Identification tendencies of preschool children with cartoon characters]. *Journal of Primary Education*, (21), 42-56.
- Değirmenci, Y., & İlter, İ. (2013). Coğrafya dersi öğretim programında doğal afetler [The natural disasters in the geography teaching curriculum]. *International Journal of Geography and Geography Education*, (28), 276-303.
- Demiral, U., Yamaner, E., & Süklüm, N. (2016). Çizgi filmlerde verilen eğitimsel mesajlar; TRT Çocuk kanalı örneği [Cartoons film the educational messages; TRT children's channel sample]. *The Journal of International Social Research*, 9(45), 536-545.
- Dere, İ., & Uçar, A. (2020). Küresel bağlantılar öğrenme alanının sosyal bilgiler ders kitaplarına yansımalarının incelenmesi [Analysis of reflections of global connections learning area in social studies textbooks]. *Journal of Education for Life*, 34(2), 212-240.
- Deveci, H. (2009). Sosyal bilgiler dersinde kültürden yararlanma: Öğretmen adaylarının kültür portfolyolarının incelenmesi [Benefiting from culture in social studies course: Examining culture portfolios of teacher candidates]. *Electronic Journal of Social Sciences*, 8(28), 1-19.

- Doğrusöz, Y. F. (2023). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programındaki değerler bağlamında Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu çizgi filminin incelenmesi* [Examining the “Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu” cartoon in the content of the values in the social studies curriculum]. (Publication No. 822691) [Master thesis, Afyon Kocatepe University]. National Thesis Center.
- Dönmez, T. (2023). Sosyal bilgiler öğretim programındaki kök değerler [Root values in the social studies curriculum]. In N. Dağ & A. Taneri (Eds.), *Sosyal bilgiler öğretimi* [Social studies teaching] (pp. 139-161). Pegem.
- Dursun, Z., & Çilingir, A. (2023). Dijital Tayfa çizgi dizisinin dijital okuryazarlığının bileşenleri üzerinden incelenmesi [An analysis of the Dijital Tayfa cartoon series with the components of digital literacy]. *Kastamonu University Faculty of Communication*, (11), 290-308.
- Erşan, Ş., & Er, H. (2022). Sosyal öğrenme kuramı bağlamında çizgi filmlerin değerler açısından analizi [Analysis of cartoons in terms of values in the context of social learning theory]. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 13(47), 290-307.
- Fırat, Z. S. (2024). “Pırl” çizgi filminin erken çocukluk dönemi matematik içerikleri açısından incelenmesi [Analysis of the cartoon “Pırl” in terms of early childhood mathematics content]. *International Primary Educational Research Journal*, 8(1), 40-53.
- Forster, N. (1994). *The analysis of company documentation*. Sage.
- Geçgel, H., & Terzioğlu, B. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çizgi filmlerle söz varlığı öğretimi (atasözü, deyim, ikileme)-“Rafadan Tayfa” örneği [Teaching vocabulary with cartoons in teaching Turkish as a foreign language (proverb, idiom, doubling)-“Rafadan Tayfa” example]. In *Türkçe eğitimi araştırmaları-I* [Turkish education researches- I] (pp. 157-179). Holistance.
- Gezer, U., & İşcan, A. (2023). Sosyal bilgiler dersinde çizgi film kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi [Examination of teachers opinions on the use of cartoons in social studies course]. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 13(2), 521-544.
- Güden Altmış, Z., & Altun, M. (2021). “Pırl” çizgi filminin değerler eğitimi açısından değerlendirilmesi [Evaluation of “Pırl” cartoon in terms of values education]. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(38), 5382-5411.
- Güler, D. (1989). Çocuk, televizyon ve çizgi film [Children, television and cartoon film]. *The Kurgu Journal*, 5(1), 163-177.
- Güneş, V. (2010). *Çizgi film karakterlerinin çocukların satın alma davranışlarında etkileri* [The effects of cartoon characters on the purchasing behaviours of children]. (Publication No. 273082) [Master thesis, Kırşehir Ahi Evran University]. National Thesis Center.
- Hacıbektaşoğlu, E. S. (2014). *Kültürel çalışmalar ve çizgi filmlerin çocuk izleyici üzerindeki etkileri araştırmaları* [The effects of cultural studies and cartoons on children’s audience]. (Publication No. 375359) [Master thesis, İstanbul Arel University]. National Thesis Center.
- Hayta, N., & Akhan, N. E. (2014). İlköğretim sosyal bilgiler derslerinde ekonomi okuryazarlığının geliştirilmesi [Improving the economy literacy in the social studies courses in the elementary education]. *Turkish Journal of Social Sciences Research*, 8(1), 205-230.
- Kadan, G., & Aral, N. (2017). Evrensel değerlerin çizgi filmler açısından incelenmesi [Examining universal values in terms of cartoons]. *Journal of Research in Education and Teaching (JRET)*, 6(4), 104-117.
- Kalaycı, N. (2015). Toplumsal cinsiyet eşitliği açısından bir çizgi film çözümlemesi: Pepee [Analyses of the cartoon series from a gender equality perspective: Pepee]. *Education and Sciences*, 40(177), 243-270.
- Kamacıoğlu, B. (2017). Çizgi filmlerin kültür aktarımındaki rolü ve Hayao Miyazaki çizgi filmleri [The role of cartoon films in culture transfer and the Hayao Miyazaki cartoon films]. *Art and Design*, 7(2), 1-18.
- Kaplan, B. N., & Topçuoğlu Ünal, F. (2023). “Rafadan Tayfa, Dijital Tayfa, Trafik Tayfa” çizgi dizilerinde söz varlığı unsurları [Vocabulary elements in cartoons “Rafadan Crew, Digital Crew, Traffic Crew”]. *Journal of World of Turks / Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, 15(1), 47-63.

- Karaca Yalçın, H. (2022). Çocuk eğitiminde edebiyatın yeri ve Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu animasyonunun senaryosu [The place of literature in child education and the scenario of Nasreddin Hodja Time Traveller animation]. In Z. Özomay & U. İnan (Eds.), *Sosyal & beşerî bilimlerde araştırma ve değerlendirmeler-II* [Research and evaluations in social & human sciences-II] (pp. 46-62). Gece Kitaplığı.
- Karaca, S. S. (2022). *Çizgi filmlerde değerler eğitimi, değerler eğitimi açısından Rafadan Tayfa çizgi filminin incelenmesi* [Ethical values in animated cartoons teaching ethical values using the example of the animation Rafadan Tayfa]. (Publication No.569927). [Master thesis, İzmir Katip Çelebi University]. National Thesis Center.
- Karakuş, N. (2015). Okul öncesi döneme hitap eden tema içerikli çizgi filmlerin değerler eğitime katkısı yönünden değerlendirilmesi (Niloya örneği) [Evaluating the cartoons that appeal to preschool age in terms of their contribution into the values education (The Niloya case)]. *Journal of Values Education*, 13(30), 251-277.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi [Document analysis as a qualitative data analysis method]. *Journal of Social Sciences Institute*, 8(15), 170-189.
- Koç, H., & Aksoy, B. (2015). Harita becerileri ve 11-14 yaş grubundaki öğrencilerin yapabilecekleri harita becerileri [Map skills and map skills that students in the 11-14 age group can do] In M. Safran (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi* [Social studies teaching] (pp. 342-386). Pegem.
- Köprülü, S. G. (2016). Erken yaşta yabancı dil öğreniminde çizgi filmlerin yeri [The role of cartoon films in foreign language learning at an early age]. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 4(1), 88-98.
- Köse, Z. (2023). *Çizgi filmler bağlamında çocuklarda karakter gelişimi* [Character development in children in the context of cartoons]. [Master project without thesis, Pamukkale University]. Pamukkale GCRIS Database.
- Kurtdede Fidan, N., & Kılıç, F. (2020). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler açısından çizgi film inceleme: Rafadan Tayfa örneği [Cartoons analysis in terms of values included in the Social Curriculum: The case of Rafadan Tayfa]. *Journal of Academic Social Science Studies*, 13(81), 49-63.
- Kurudayıoğlu, M., & Şahin, S. (2020). Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerler açısından Rafadan Tayfa çizgi filminin incelenmesi [Investigation of Rafadan Tayfa cartoon in terms of root values in Turkish Language Teaching Program]. *Journal of History School*, 13(47), 2636-2656.
- Kuş, Z., & Aksu, A. (2017). Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin inançları [Social studies teachers' beliefs on citizenship and citizenship education]. *International Journal of Turkish Education Sciences*, 5(8), 18-41.
- Memişoğlu, H. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine göre değerler eğitimi [Education of values according to the point of views of teachers of social studies]. *The Journal of Academic Social Science Studies*, (58), 47-63.
- Ministry of National Education (MoNE). (2005). *Sosyal bilgiler 4.-5. sınıf programı* [Social studies 4th-5th grade program]. MEB.
- Ministry of National Education (MoNE). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) Türkiye yüzyılı maarif modeli* [Social studies course curriculum (4th, 5th, 6th and 7th grades) Turkey century education model]. MEB.
- Moffatt, M. P. (1957). *Sosyal bilgiler öğretimi* [Social studies teaching]. (N. Oran, Trans.) Maarif.
- Netco Animasyon Stüdyosu (Netco Animation Studio). *Çizgi film sektörel bilgilendirme raporu* [Cartoon sectoral information report]. Retrieved October 12, 2025, from https://netco.com.tr/sharing/Cizgi_Film_Sektorel_Bilgilendirme_Raporu_2016.pdf
- Oruç, Ş., & Teymuroğlu, B. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde çizgi film kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisi [The affect of using cartoons at social sciences teaching to the academic success of students]. *International Journal of Field Education*, 2(2), 92-106.
- Öksüz, E., & Öksüz, P. (2024). Çizgi filmlerin hayat bilgisi dersi konuları açısından incelenmesi [Examination of cartoons in terms of life science course subjects]. *International Journal of Life Science and Social Studies Education (IJLSSSE)*, 2(1), 34-71.

- Özel, Ö., & Küçükkart, Z. N. (2023). TRT Çocuk kanalındaki çizgi filmlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi: “Akıllı Tavşan Momo” ve “Pırl” örneği [Investigating cartoons in terms of values education: The example of “Smart Rabbit Momo” and “Pırl”]. *Journal of Uludağ University Faculty of Education*, 36(2), 534-559.
- Özer, Ö. (2015). *İkibin sonrası sinemalarda gösterilen çizgi filmlerin okul öncesinde kazandırılması gereken değerler açısından incelenmesi* [To investigate the cartoon movies released between 2001-2012 and became the most watched movie and to analyse them in terms of unesco living values educational programme]. (Publication No. 412431) [Master thesis, Marmara University]. National Thesis Center.
- Özşan, T. M., & Gürel, D. (2023, 2-4 June). *Somut olmayan kültürel miras öğelerinin çizgi filmlerde temsili: Maysa ve Bulut örneği* [Representation of intangible cultural heritage elements in cartoons: The example of Maysa and Bulut]. Ege 8th International Conference on Social Sciences, İzmir, Türkiye.
- Öztürk, C. (2009). Sosyal bilgiler: Toplumsal yaşama disiplinlerarası bir bakış [Social studies: An interdisciplinary approach to social life]. In C. Öztürk (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi: Demokratik vatandaşlık eğitimi* [Social studies teaching: Democratic citizenship education] (pp. 1-31). Pegem.
- Öztürk, D., Akyürek Tay, B., Ergül, S., & Tay, B. (2023). Sosyal bilgiler dersi inanç ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 12(1), 132-145.
- Pekşen Akça, R., & Baran, G. (2017). Çizgi filmlerin kavram gelişimi açısından incelenmesi: Pepee örneği [Examining the animated cartoons in terms of concept development: Sample of Pepee]. *The Journal of Social Sciences*, 4(10), 580-597.
- Pekşen Akça, R., & Baran, G. (2018). Çizgi filmlerin Türk kültürüne ait özellikler açısından incelenmesi: “Pepee örneği” [Examining cartoon movies in terms of properties of the Turkish culture: “Sample of Pepee”]. *Yalova Journal of Social Sciences*, 8(17), 215-224.
- Sadioğlu, Ö., Turan, M., Dikmen, N., Yılmaz, M., & Özkan, Y. (2018). Değerlerin öğretiminde çizgi filmler: Rafadan Tayfa örneği [Cartoons in values education: Example of Rafadan Tayfa]. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 19(3), 240-251.
- Safran, M. (2008). Sosyal bilgiler öğretimine bakış [Overview of social studies teaching]. In B. Tay (Ed.), *Özel öğretim yöntemleriyle sosyal bilgiler öğretimi* [Teaching social studies with special teaching methods] (pp. 1-15). Pegem.
- Sağır, Ş. U., & Gökrem, N. (2024). İlkokul öğrencilerinin doğal afetlere ilişkin bilişsel yapıları [Primary school students cognitive structures related to natural disasters]. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 13(3), 569-581.
- Selanik Ay, T., & Deveci, H. (2011). Sosyal bilgiler dersinde yerel toplum çalışmalarından yararlanma: Bir eylem araştırması [Local community studies in social studies course: An action research]. *Journal of Social Studies Education Research*, 2(1), 83-115.
- Selanik Ay, T., & Korkmaz, Ç. (2017). Sosyal bilgiler programında yer alan değerler ve kültürel öğeler bağlamında “Küçük Hezarfen” çizgi filmi [An analysis of “Küçük Hezarfen” cartoon in terms of values and cultural elements stated in the educational program of social studies course]. *Western Anatolia Journal of Educational Sciences*, 8(2), 49-62.
- Sildir Daşar, E. (2024). Sevilen çizgi karakterlerin değerler açısından incelenmesi (MEB okul öncesi eğitim programı-2024) [Examining the attitudes and behaviors of popular cartoon characters regarding the values in the 2024 preschool education program]. *International Journal of Early Childhood Education Studies*, 9(2), 85-102.
- Sönmez, V. (2010). *Sosyal bilgiler öğretimi ve öğretmen kılavuzu* [Social studies teaching and teacher's guide]. Anı.
- Şahin, N. (2019). TRT'nin çocuklara yönelik çizgi filmlerinin Türkçe öğretimi ve değer aktarımı açısından incelenmesi [The investigation of TRT's cartoons for children in Turkish language teaching and value transfer]. *International Journal of Society and Culture Studies*, (2), 1-10.
- Şen, E. N., & Tay, B. (2023). Examination of “Coco” animated movie in terms of the value of giving importance to family unity. *International Journal of Life Science and Social Studies Education (IJLSSSE)*, 1(1), 1-40.

- Şentürk, Ş., & Keskin, A. (2019). Rafadan Tayfa çizgi filminin milli ve evrensel değerler açısından değerlendirilmesi [Evaluation of “Rafadan Tayfa” cartoon in terms of national and universal values]. *Journal of Social Sciences Eskişehir Osmangazi University*, 20, 143-157.
- Şulek, N., & Aktın, K. (2023). Sosyal bilgiler eğitiminde doğal afetler [Natural disasters in social studies education]. *International Journal of the Pursuit of Excellence in Social Sciences (IJPESS)*, (5), 68-82.
- Taşkın, H., & Boran, T. (2024). Türk Kültürünün yeni nesillere aktarımı: TRT Çocuk çizgi filmleri örneği [Transfer of turkish culture to future generations: The example of trt çocuk cartoons]. *Communication and Diplomacy*, (12), 25-58.
- Tay, B. (2022). Sosyal bilgiler dersinde kültürel miras eğitimi [Cultural heritage education in social studies course]. In Ö. Gürdoğan Bayır & T. Selanik Ay (Eds.), *İlk ve ortaokulda uygulama örnekleriyle sosyal bilgiler öğretimi* [Social studies teaching with application examples in primary and secondary school] (pp. 259-278). Vizetek.
- Turkish Language Association (TLA). (2023). *Türkçe sözlük* [Turkish dictionary]. Türk Dil Kurumu.
- Türkoğlu, H. S., & Türkoğlu, S. (2022). Çizgi filmlerde toplumsal cinsiyet rolleri, kalıp yargılar ve karakterlerin kurgu dağılımı üzerine bir analiz: TRT Çocuk kanalı örneği [An analysis on gender roles, mold jurisdictions, and the fiction distribution of characters in cartoons: The example of TRT Children’s channel]. *The Journal of Selcuk University Social Sciences Institute*, 49, 48-65.
- Ufak, K., & Yorulmaz, B. (2022). Niloya çizgi filminin içerdiği değerler açısından incelenmesi [Analysis of Niloya cartoon in terms of values]. *Journal of Media and Religion Studies*, 5(1), 99-112.
- Ünal Kaya, B. (2022). *Çizgi filmlerde aile kurumunun sunumu: Niloya örneği* [Presentation of the family institution incartoons: The example of Niloya] (Publication No. 787130) [Master thesis, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University]. National Thesis Center.
- Üzer, M., & Çetin, Ş. (2018). “Küçük Hezarfen”çizgi filminde yer alan millî kültür unsurlarının incelenmesi [Examination of the national culture elements in the “Küçük Hezarfen” cartoon]. *Journal of the Human and Social Science Researches*, 7(3), 2049-2079.
- Yağlı, A. (2013). Çocuğun eğitiminde ve sosyal gelişiminde çizgi filmlerin rolü: Caillou ve Pepee örneği [Concept teaching in the cartoons of Pepee and Caillou]. *Electronic Turkish Studies*, 8(10), 707-719.
- Yaralı, K. T., & Avcı, N. (2017). Bir çizgi filmin popüler kültür açısından incelenmesi: Rafadan Tayfa [An investigation of a cartoon from the perspective of popular culture: Rafadan Tayfa]. *Gümüşhane University e-Journal of Faculty of Communication*, 5(1), 449-470.
- Yazıcı, E., Yaman Baydar, I. & Kandır, A. (2019). Çizgi film ve çocuk: Ebeveyn görüşleri [Cartoon and child: Parent opinions]. *Journal of Educational Sciences*, 10(1), 10-19.
- Yener, Y., Yılmaz, M., & Şen, M. (2021). Çizgi filmlerde değer eğitimi: TRT Çocuk örneği [Value education in cartoons: TRT Kids channel example]. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 7(2), 114-128.
- Yeten, G. (2022). Çocuklara Türk kültürünün aktarılmasında çizgi filmlerin yeri ve önemi [The place and importance of cartoon films in transferring Turkish culture to children]. *Osmaniye Korkut Ata University Journal of Faculty of Art and Sciences*, 4(2), 71-79.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* [Qualitative research methods in social sciences]. Seçkin.
- Yıldız, O. (2022). Dijital kültürde Ramazan ayı ve kültür aktarımı: Rafadan Tayfa çizgi filmi örneği [The month of Ramadan and cultural transfer in digital culture: Example of Rafadan Tayfa cartoon]. *RumeliDE Journal of Language and Literature Studies*, (11), 347-355.
- Yolasığmazoğlu, H. (2022). Çizgi film şarkıları yoluyla değer aktarımı: Niloya örneği [Transfer of values through cartoon songs: The case of Niloya]. *Folklore Academy Journal*, 5(3), 859-871.

BIOGRAPHICAL NOTES

Contribution Rate of Researchers

Author 1: 33%

Author 2: 33%

Author 3: 33%

Conflict Statement

There is no conflict of interest that the authors will declare in the research.

Notice of Use of Artificial Intelligence

The authors utilized Canva artificial intelligence tool for the shapes of this research.

Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Hangi Çizgi Filmler Kullanılabilir?

Özet

Çocukların gelişim süreçlerinde önemli bir rol oynayıp onlarda bilgi edinme, beceri kazanma, değer ve tutum geliştirme gibi alanlarda farklı etkiler yaratan çizgi filmlerin birer öğretim materyali olarak kullanılabilmesi düşünülmektedir. Bu kapsamda araştırmanın amacı dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersindeki konuların öğretiminde kullanılacak çizgi filmleri belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını TRT Çocuk'un resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmler oluşturmaktadır. Çalışma verileri doküman analizi ile analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre sosyal bilgiler dersi için belirlenen toplam 31 konudan 28'iyle uyumlu çizgi film sahnesine ulaşılmıştır. Çalışmada sosyal bilgiler dersi için belirlenen konuların öğretiminde "Elif ve Arkadaşları, Canım Kardeşim, Nane ile Limon, Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu, Erdem, Küçük Hezarfen, Bulmaca Kulesi, Dijital Tayfa, Rafadan Tayfa, Pak ile Pırpır, Keloğlan, Dedektif Reptir, Aslan, Siberay, Kukla Stüdyosu, Barbaros, Kuzucuk, Taktik 6, Pırl ve Mutlu Oyuncak" adlı çizgi filmlerin kullanılabilmesi belirlenmiştir. Belirlenen çizgi filmlerin sosyal bilgiler dersinin öğretiminde kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Dördüncü sınıf, sosyal bilgiler, çizgi film, TRT Çocuk.

Giriş

Sosyal bilgiler, her şeyden önce iyi ve etkili bir vatandaş yetiştirmek gayesinde olan ve sonrasında ise nitelikli bir dünya vatandaşı yetiştirmeyi hedefleyen bir derstir (Öztürk vd., 2023). Bu tanımdan hareketle sosyal bilgilerin etkili vatandaş yetiştirme gibi bir misyonu olduğu söylenebilir. Sönmez (2010) sosyal bilgileri, toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonucunda elde edilen dirik bilgiler olarak ifade etmiştir. Sosyal bilgiler dersi tarihsel süreçte birçok farklı şekilde programlarda yerini bulmuştur.

Sosyal bilgiler öğretim programları Türkiye'de 2005, 2015, 2018 ve 2024 yıllarında güncellenmiştir. 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda edebi ürünlere ve çeşitli geleneksel veya modern sanat ürünlerine (resim, musiki, heykel, mimari, sinema, tiyatro vb.) yer verilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. 2024 programında ise öğrencilere kazandırılacak okuryazarlık becerileri içinde sanat okuryazarlığı ifadesi geçmektedir. Buradan hareketle sosyal bilgiler dersinde kullanılacak materyallerden birinin de ritmik bir sanat olan sinemanın kapsadığı çizgi film ve animasyonlar olabileceği söylenebilir.

Çizgi film "Bir konuyla ilgili olarak karakterlerinin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmi." olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2023). Animasyon tekniğinin çizgi filmlerde kullanılması, çizgi filmleri diğer sinema filmlerden ayıran en önemli özellikler arasında gösterilebilir. Bu özelliğinden dolayı çizgi filmlerin renkli ve masalsi bir dünyaya kapı araladığı kabul edilebilir.

Çizgi filmlerin eskinin masal işlevini yansıttığı ve masalarda olduğu gibi olağanüstülükler yer verdiği ve bu bağlamda bugünün masalları olduğu söylenebilir (Aydın, 2018). Kitle olarak çocuklara hitap eden çizgi filmlerin öncelikli görevi onlara eğlenceli vakit sunmak, bu vakti sunarken de doğruyu iletmek ve eğitmektir (Kamacıoğlu, 2017). Animasyon ve çizgi filmlerin çocuklarla olan bağından ve mesajları iletmadaki gücünden eğitim amaçlı da yararlanılabileceği belirtilmektedir (Şen & Tay, 2023).

Çizgi filmlerin her yaşa hitap eden kitlesi olmasının yanı sıra izlenme kitlesinin çoğunu çocuklar oluşturmaktadır. Çocukların görsel ve işitsel öğelere dayalı öğrenmeleri daha kolay gerçekleştirebildiği düşünüldüğünde onların çizgi filmler ile olan etkileşimi daha da önem kazanmaktadır (Arslan vd., 2023). Özellikle çocuklar tarafından sevilen çizgi filmler çocukların hayal güçlerine hitap ederek günlük hayatları ve oyunlarına yansımakta, kahramanlarıyla çocuklara rol model olmaktadır (Hacıbektaşoğlu, 2014). Çizgi filmler karmaşık kavramları basitleştirerek, çocukların farkında olmadan öğrenmelerini ve duygusal tepki vermelerini sağlamaktadır (Köprülü, 2016). Kamacıoğlu'na (2017) göre çizgi filmler çocukları eğlendirmenin yanı sıra kültür aktarımı yapar ve onlara kılavuzluk eder.

Çizgi filmlerin; sosyal bilgiler dersinde kazandırılması hedeflenen davranışların kalıcı izli olmasını, farklı kültür ve medeniyetlerin tanıtılmasını ve diğer dersle ilgili ünitelerle bağlantı kurulmasını kolaylaştırdığı için ders kapsamında kullanılabilir olduğu anlaşılmaktadır (Oruç & Teymuroğlu, 2016). Bu çalışmada 4. sınıf sosyal bilgiler dersi kapsamındaki konuların hangi çizgi filmlerle kazandırılabilirliğini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında aşağıdaki problem ve alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi;

1.1. "Birey ve Toplum"

1.2. "Doğada Yaşam"

1.3. "Kültürümüz"

1.4. "Demokrasi ve Vatandaşlık"

1.5. "Ekonomi"

1.6. "Teknoloji" ve

1.7. "Küresel İlişkiler"

Konu alanlarında yer alan konuların öğretiminde hangi çizgi filmler kullanılabilir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme ile yürütülmüştür.

Veri Kaynağı

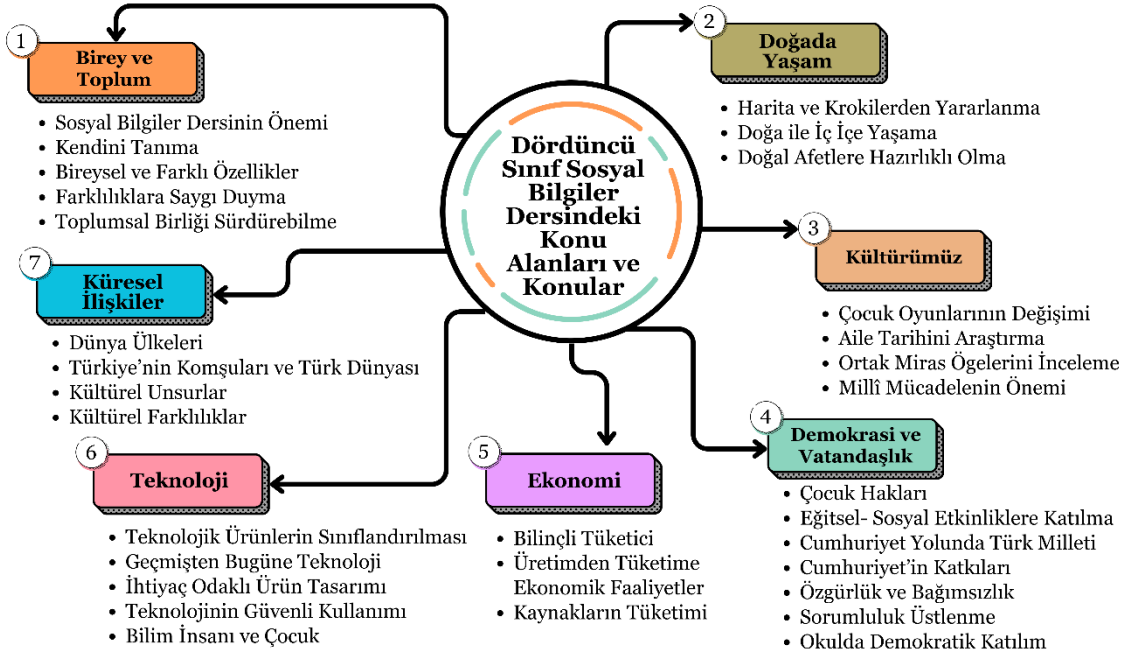
Araştırmanın veri kaynağını TRT Çocuk'un resmî YouTube kanalındaki çizgi filmler oluşturmaktadır.

Araştırma Süreci

Çalışmada hayat bilgisi dersi konularının sınıflandırılması amacıyla içinde bulunulan yıl itibariyle son iki öğretim programı olan 2018 ve 2024 sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının dördüncü sınıf kazanımları ve öğrenme çıktıları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda sosyal bilgiler dersindeki konu alanları ve konular oluşturulmuştur. Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersinde yer aldığı belirlenen konu alanları ve konular Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1.

Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersindeki Konu Alanları ve Konular

Çizgi filmlerin analizinde Forster'ın (1994) “dokümanlara ulaşma, dokümanların orijinalliğini kontrol etme, dokümanları anlama, veriyi analiz etme ve veriyi kullanma” şeklindeki doküman analizi adımları takip edilmiştir.

Dokümanlara ulaşma aşamasında çizgi filmlere TRT Çocuk resmî YouTube kanalından ulaşılmıştır. İkinci aşamada dokümanların orijinalliği incelenmiş ve TRT Çocuk'un resmî YouTube kanalından ulaşıldığı için incelenen çizgi filmlerin orijinal olduğu düşünülmüştür. Üçüncü aşamada çizgi filmler araştırmanın problemi bağlamında tek tek incelenmiştir. Veriyi analiz etme aşamasında her bir konu için TRT Çocuk resmî YouTube kanalındaki çizgi filmlerden uygun olanlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Birden çok çizgi film sahnesiyle ilişkilendirilen konular için yer verilen çizgi film sahnesi sayısı 6 sahne ile sınırlandırılmıştır. Son aşama olan veriyi kullanma aşamasında dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersinde yer aldığı belirlenen her bir konu alanındaki konuların öğretiminde kullanılabileceği tespit edilen çizgi film sahneleri tablolar halinde sunulmuştur. Tablolarda yer alan verilerin kullanılması işlemi sonuç, tartışma ve öneriler ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Etik İzinleri:

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerin hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzin Bilgileri:

Araştırma, kamuya açık dokümanlarla gerçekleştirildiği için etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Bulgular

Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi için oluşturulan “Birey ve Toplum” konu alanında beş konunun yer aldığı belirlenmiştir. Bunlar sosyal bilgiler dersinin önemi, kendini tanıma, bireysel ve farklı özellikler, farklılıklara saygı duyma ve toplumsal birliği sürdürebilme şeklindedir. TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmler incelendiğinde; bireysel ve farklı özellikler konusuna uygun 5 çizgi film sahnesi, farklılıklara saygı duyma konusuna uygun 6 çizgi film sahnesi ve toplumsal birliği sürdürebilme konusuna uygun 2 çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Sosyal bilgiler dersinin önemi ve kendini tanıma konularıyla ilgili herhangi bir çizgi film sahnesine ise rastlanılmamıştır. Dördüncü sınıf “Birey ve Toplum” konu alanındaki konuların öğretiminde “Taktik 6, Nane ile Limon, Pırıl, Mutlu Oyuncak Dükkânı, Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu, Elif ve Arkadaşları, Rafadan Tayfa” isimli çizgi filmlerin kullanılabileceği saptanmıştır.

Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi için oluşturulan “Doğada Yaşam” konu alanı için üç konunun belirlendiğini göstermektedir. Bunlar harita ve krokilerden yararlanma, doğa ile iç içe yaşama ve doğal afetlere yönelik hazırlıklı olma şeklindedir. TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmler incelendiğinde; harita ve krokilerden yararlanma konusuna uygun 6 çizgi film sahnesi, doğa ile iç içe yaşama konusuna uygun 1 çizgi film sahnesi ve doğal afetlere yönelik hazırlıklı olma konusuna uygun 2 çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Dördüncü sınıf “Doğada Yaşam” konu alanındaki konuların öğretiminde “Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu, Kuzucuk, Nane ile Limon, Barbaros, Bulmaca Kulesi, Aslan, Elif ve Arkadaşları” isimli çizgi filmlerin kullanılabileceği saptanmıştır.

Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi için oluşturulan “Kültürümüz” konu alanında dört konunun yer aldığı görülmektedir. Bunlar çocuk oyunlarının değişimi, aile tarihini araştırma, ortak miras öğelerini inceleme ve Millî Mücadele’nin önemi şeklindedir. TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmler incelendiğinde; çocuk oyunlarının değişimi konusuna uygun 2 çizgi film sahnesi, aile tarihini araştırma konusuna uygun 2 çizgi film sahnesi ve ortak miras öğelerini inceleme konusuna uygun 6 çizgi film sahnesi, Millî Mücadele’nin önemi konusuna uygun 2 çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Dördüncü sınıf “Kültürümüz” konu alanındaki konuların öğretiminde “Rafadan Tayfa, Kukla Stüdyosu, Nane ile Limon, Elif ve Arkadaşları, Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu ve Aslan” isimli çizgi filmlerin kullanılabileceği saptanmıştır.

Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi için oluşturulan “Demokrasi ve Vatandaşlık” konu alanında 7 konunun yer aldığını göstermektedir. Bunlar çocuk hakları, eğitsel-sosyal

etkinliklere katılma, cumhuriyet yolunda Türk milleti, cumhuriyetin katkıları, özgürlük ve bağımsızlık, sorumluluk üstlenme ve okulda demokratik katılım şeklindedir. TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmler incelendiğinde; çocuk hakları konusuna uygun 1 çizgi film sahnesi, eğitsel-sosyal etkinliklere katılma konusuna uygun 1 çizgi film sahnesi, cumhuriyet yolunda Türk milleti konusuna uygun 1 çizgi film sahnesi, cumhuriyetin katkıları konusuna uygun 1 çizgi film sahnesi, özgürlük ve bağımsızlık konusuna uygun 3 çizgi film sahnesi, sorumluluk üstlenme konusuna uygun 2 çizgi film sahnesi ve okulda demokratik katılım konusuna uygun 1 çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Dördüncü sınıf “Demokrasi ve Vatandaşlık” konu alanındaki konuların öğretiminde “Nane ile Limon, Siberay, Pırıl, Rafadan Tayfa ve Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu,” isimli çizgi filmlerin kullanılabileceği saptanmıştır.

Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi için oluşturulan “Ekonomi” konu alanında üç konunun yer aldığı belirlendiği görülmektedir. Bunlar bilinçli tüketici, üretimden tüketime ekonomik faaliyetler ve kaynakların tüketimi şeklindedir. TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmler incelendiğinde; bilinçli tüketici konusuna uygun 3 çizgi film sahnesi, üretimden tüketime ekonomik faaliyetler konusuna uygun 2 çizgi film sahnesi ve kaynakların tüketimi konusuna uygun 6 çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Dördüncü sınıf “Ekonomi” konu alanındaki konuların öğretiminde “Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu, Dedektif Reptir, Pırıl, Elif ve Arkadaşları, Nane ile Limon, Keloğlan, Canım Kardeşim, Bulmaca Kulesi ve Rafadan Tayfa” isimli çizgi filmlerin kullanılabileceği saptanmıştır.

Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi için oluşturulan “Teknoloji” konu alanında beş konunun yer aldığı belirlenmiştir. Bunlar teknolojik ürünlerin sınıflandırılması, geçmişten bugüne teknoloji, ihtiyaç odaklı ürün tasarımı, teknolojinin güvenli kullanımı ve bilim insanı ve çocuk şeklindedir. TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmler incelendiğinde; geçmişten bugüne teknoloji konusuna uygun 5 çizgi film sahnesi, ihtiyaç odaklı ürün tasarımı konusuna uygun 5 çizgi film sahnesi, teknolojinin güvenli kullanımı konusuna uygun 6 çizgi film sahnesi ve bilim insanı ve çocuk konusuna uygun 5 çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Teknolojik ürünlerin sınıflandırılması konusuyla ilgili herhangi bir çizgi film sahnesine ise rastlanılmamıştır. Dördüncü sınıf “Teknoloji” konu alanındaki konuların öğretiminde “Nane ile Limon, Pak ile Pırpır, Elif ve Arkadaşları, Dijital Tayfa, Bulmaca Kulesi, Rafadan Tayfa, Dijital Tayfa, Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu, Küçük Hazerfen ve Erdem” isimli çizgi filmlerin kullanılabileceği saptanmıştır.

Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi için oluşturulan “Küresel İlişkiler” konu alanında dört konunun yer aldığı belirlendiğini göstermektedir. Bunlar dünya ülkeleri, Türkiye’nin komşuları ve Türk dünyası, kültürel unsurlar ve kültürel farklılıklar şeklindedir. TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmler incelendiğinde; dünya ülkeleri, Türkiye’nin komşuları ve Türk dünyası ve kültürel unsurlar konularına uygun birer çizgi film sahnesi, kültürel farklılıklar konusuna uygun 2 çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Dördüncü sınıf “Küresel İlişkiler” konu alanındaki konuların öğretiminde “Nane ile Limon, Canım Kardeşim, Elif ve Arkadaşları” isimli çizgi filmlerin kullanılabileceği saptanmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada 2018 ve 2024 öğretim programlarının incelenmesi sonucunda dördüncü sınıf kazanımları ve öğrenme çıktıları ile ilgili 7 konu alanı ve bu konu alanlarında yer alan 31 konu belirlenmiştir. Belirlenen konu alanları; Birey ve Toplum, Doğada Yaşam, Kültürümüz, Demokrasi ve Vatandaşlık, Ekonomi, Teknoloji ve Küresel İlişkiler'dir. Birey ve Toplum konu alanında sosyal bilgiler dersinin önemi, kendini tanıma, bireysel ve farklı özellikler, farklılıklara saygı duyma, toplumsal birliği sürdürebilme konuları; Doğada Yaşam konu alanında harita ve krokilerden yararlanma doğa ile iç içe yaşama, doğal afetlere hazırlıklı olma konuları; Kültürümüz konu alanında çocuk oyunlarının değişimi, aile tarihini araştırma, ortak miras öğelerini inceleme, Millî Mücadele'nin önemi konuları; Demokrasi ve Vatandaşlık konu alanında çocuk hakları, eğitsel-sosyal etkinliklere katılma, cumhuriyet yolunda Türk milleti, cumhuriyetin katkıları, özgürlük ve bağımsızlık, sorumluluk üstlenme, okulda demokratik katılım konuları; Ekonomi konu alanında bilinçli tüketici, üretimden tüketime ekonomik faaliyetler, kaynakların tüketimi konuları; Teknoloji konu alanında teknolojik ürünlerin sınıflandırılması, geçmişten bugüne teknoloji, ihtiyaç odaklı ürün tasarımı, teknolojinin güvenli kullanımı, bilim insanı ve çocuk konuları ve Küresel İlişkiler konu alanında dünya ülkeleri, Türkiye'nin komşuları ve Türk dünyası, kültürel unsurlar, kültürel farklılıklar konuları yer almaktadır. TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmlerden belirlenen konuların öğretiminde kullanılabilecek çizgi filmler aranmıştır. Sosyal bilgiler dersinin önemi, kendini tanıma ve teknolojik ürünlerin sınıflandırılması konuları dışındaki tüm konular için uygun çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Kalan 28 konuyla uyumlu çizgi film sahnelerine ulaşılmış olması dikkate alındığında, dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersinde yer alan konuların çocuğa öğretiminde kullanılabilecek çizgi film sahnelerinin bulunduğu söylenebilir. Çocuğun içinde bulunduğu toplumsal hayatla doğrudan ilgili olan sosyal bilgiler dersinin gereği gibi öğretilmesi ile çocuğun çevresindeki tabiatı, insanları, kuruluşları bilinçli olarak tanıması, bunların birbirleri ile olan ilişkilerine dikkat etmesi ve kendi davranışlarını da bunları dikkate alarak düzenlemesi gerçekleşebilir (Selanik Ay & Korkmaz, 2017). İnsani ve kültürel değerlere dayalı, faydalı çizgi filmler çocukları sadece eğlendirmez aynı zamanda onların kişisel ve toplumsal gelişimine, hayal dünyasının zenginleşmesine katkı da sağlarlar (Atan, 2024). Buradan hareketle sosyal bilgiler dersinin ve çizgi filmlerin ortak amaç ve işlevlerinin yer aldığı, bunun da sosyal bilgiler dersinin konuları için kullanılabilecek çizgi filmlerin varlığını sağladığı ifade edilebilir.

TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yer alan çizgi filmlerden “Elif ve Arkadaşları, Canım Kardeşim, Nane ile Limon, Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu, Erdem, Küçük Hezarfen, Bulmaca Kulesi, Dijital Tayfa, Rafadan Tayfa, Pak ile Pırpır, Keloğlan, Dedektif Reptir, Aslan, Siberay, Kukla Stüdyosu, Barbaros, Kuzucuk, Taktik 6, Pırıl ve Mutlu Oyuncak” adlı çizgi filmlerin sosyal bilgiler dersi konuları ile uyumlu olduğu belirlenmiştir. “Elif ve Arkadaşları, Rafadan Tayfa, Pırıl, Nane ile Limon, Canım Kardeşim, Bulmaca Kulesi, Dijital Tayfa” isimli çizgi filmlerin hayat bilgisi dersindeki konuların öğretiminde kullanılabileceğini (Öksüz & Öksüz, 2024), “Bulmaca Kulesi ve Keloğlan Masalları” çizgi filmlerinin TRT Çocuk resmî kanalında yer alan çizgi filmler arasında 9-11 yaş grubuna hitap ettiğini (Demiral vd., 2016), “Rafadan Tayfa, Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu, Canım Kardeşim, Pırıl” çizgi filmlerinden değerler eğitimi açısından yararlanılabileceğini (Güden Altmış & Altun, 2021; Özel &

Küçükkart, 2023; Şahin, 2019; Yener vd., 2021), “Pırl” çizgi filminin hem okul öncesi dönemde olması gereken hem de ilkökul birinci ve ikinci sınıf düzeyine ait matematiksel kavram ve becerilere ait içerikler taşıdığını (Fırat, 2024) ortaya koyan çeşitli araştırmaların olduğu görülmektedir. Bu çerçevede değerlendirildiğinde söz konusu çizgi filmlerin eğitsel amaçlarla kullanılabilirliğinin yüksek olduğu ve araştırma bulgularının diğer araştırmalarla örtüştüğü söylenebilir.

TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yayımlanan çizgi filmler, dördüncü sınıf sosyal bilgiler konuları doğrultusunda incelenmiştir. İnceleme sonucunda, Birey ve Toplum konu alanında yer alan konular ile çizgi film sahnelerinin ilişkilendirilmesine yönelik bir değerlendirme yapılmıştır. Birey ve Toplum konu alanı temelinde sosyal bilgiler dersinin önemi ile kendini tanıma konularında uygun sahneye rastlanmazken bireysel ve farklı özelliklerde 5, farklılıklara saygı duymada 6, toplumsal birliği sürdürebilmede 2 sahne belirlenmiştir. Sosyal bilgiler dersi bireylerin toplumsallaşmasını ve bireylerin içinde yaşamış oldukları topluma ait sorunlara duyarlı olmasını amaçlamaktadır (Selanik Ay & Deveci, 2011). Dolayısıyla, günlük yaşamı konu alarak bireyin toplumsallaşmasına ve toplum bilincini kazanmasına katkı sağlayan sosyal bilgiler dersine yönelik çizgi film sahnelerinin geliştirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak değerlendirilebilir.

Doğada Yaşam konu alanında yer alan harita ve krokilerden yararlanma konusunun öğretiminde kullanılabilir 6 çizgi film sahnesine rastlanırken, doğa ile iç içe yaşama konusunun öğretiminde kullanılabilir 1, doğal afetlere hazırlıklı olma konusunun öğretiminde kullanılabilir 2 çizgi film sahnesine ulaşılmıştır. Doğada Yaşam konu alanındaki tüm konularla uyumlu çizgi filmin bulunduğu görülmüştür. Ayrıca çizgi film sahnelerinin daha çok harita ve krokiler konusuna uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun nedeni, harita ve krokilerden faydalanma becerisinin günlük hayatta sıklıkla başvurulan bir beceri olması olarak düşünülebilir. Araştırma dahilinde çizgi filmlerin harita ve kroki kullanma becerisinin öğretiminde araç olarak kullanılabilirliği ifade edilebilir. Doğa ile iç içe yaşama konusuna bakıldığında ise yalnızca bir çizgi film sahnesi ile eşleştiği görülmektedir. Belirtilen konuda çocukların hava olaylarını gözlemlemesi, grafiklere aktarması ve gözlem yapması beklenmektedir. Bu davranışlar somut deneyimler gerektirdiğinden, çizgi film gibi görsel medya araçlarında yeterince yer bulamamış olabilir. Son olarak, bu başlık altında doğal afetlere hazırlık ile ilgili 2 sahne uygun bulunmuştur. Sosyal bilgiler içeriğinde afet eğitimine yönelik konular barındıran önemli bir derstir ve afet eğitimine yönelik yaklaşım belirlemede kriter olarak görülmektedir (Şulek & Aktın, 2023). Çizgi filmler incelendiğinde, doğal afetlerle ilgili az sayıda sahne olduğundan doğal afetlere yönelik konularda TRT Çocuk resmî YouTube kanalındaki çizgi filmlerden faydalanılabileceği ancak bu platformun tek başına yeterli olamayacağı sonucuna varılabilir.

Kültürümüz konu alanında yer alan konulardan, çocuk oyunlarının değişimi ile ilgili 2 sahne, aile tarihini araştırmaya yönelik 2 sahne, Millî Mücadele'nin önemiyle ilgili 2 sahne ve ortak miras öğelerinin incelenmesiyle ilgili 6 sahne bulunmuştur. Bu konu alanında en fazla sahne ortak miras öğelerinin incelenmesiyle ilgilidir. Nitekim çizgi filmler kültürlerin taşıyıcısı olarak nitelenmekte ve önemli görülmektedir (Özşan & Gürel, 2023). Dolayısıyla çizgi filmlerde ortak miras öğelerinin bulunması, bu öğelerin nesilden nesile aktarılmasını ve çizgi

filmlerin eğitici bir araç olmasını sağlar. Ancak kültürel unsurların sürekliliğini sağlamakta önemli bir rol oynayan oyunlara, çizgi film sahnelerinde daha az yer verildiği tespit edilmiştir. Deveci (2009) ise, sosyal bilgiler dersinin amaçları ile kültürel öğelerin ilişkili olduğunu, bu amaçlara ulaşmada kültürel öğelerin yararlanmasının önemli olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda, sosyal bilgiler dersinde kültürel unsurların aktarılmasında çizgi filmler önemli bir eğitim aracı olarak kullanılabilir.

Demokrasi ve Vatandaşlık konu alanında yer alan konulardan çocuk hakları, eğitsel-sosyal etkinliklere katılma, cumhuriyet yolunda Türk milleti, cumhuriyetin katkıları, okulda demokratik katılım konuları için 1, özgürlük ve bağımsızlık konusu için 3, sorumluluk üstlenme konusu için 2 çizgi film sahnesine ulaşılmıştır. Bu bağlamda Demokrasi ve Vatandaşlık konu alanındaki tüm konularla ilgili çizgi film sahnesine rastlandığı görülmektedir. Araştırmanın bu sonucu TRT Çocuk resmî YouTube kanalındaki çizgi filmlerin sosyal bilgiler dersindeki demokrasi ve vatandaşlık ile ilgili konuların öğretiminde kullanılabilir olma açısından olumlu özellikler taşıdığı şeklinde yorumlanabilir. Sosyal bilgiler dersinin temel amacının etkili vatandaşlar yetiştirmek olduğu (Memişoğlu, 2017; Tay, 2022) düşünüldüğünde çizgi filmlerin sosyal bilgiler dersinde kullanımının dersin amaçlarına ulaşmasında etkili olacağı düşünülebilir.

Araştırma kapsamında incelenen Ekonomi konu alanında bilinçli tüketici konusunda 3, üretimden tüketime ekonomik faaliyetler konusunda 2 ve kaynakların tüketimi konusunda 6 çizgi film sahnesine erişilmiştir. Başka bir ifade ile Ekonomi konu alanında yer alan tüm konular çizgi film sahnesi ile ilişkilendirilmiştir. Bu bağlamda sosyal bilgiler dersinde belirtilen konu alanının öğretimi gerçekleştirilirken çizgi film sahnelerinden yararlanılabilir. Nitekim temel amacı iyi ve etkili birer vatandaş olarak yetiştirmek olan sosyal bilgiler dersinde etkili vatandaşların ekonomi okuryazarı olmaları büyük önem taşımaktadır (Hayta & Akhan, 2014). Ekonomi okuryazarlığı ise üretici, tüketici, birikimci, yatırımcı ve sorumlu vatandaş olmayı içermektedir (Akhan, 2013). Bu kapsamda Ekonomi konu alanı ile incelenen bilinçli tüketici olma, ekonomik faaliyetleri bilme ve kaynakların tüketimi hakkında duyarlı olma ile öğrencilere ekonomi okuryazarlığı becerisi kazandırmaya çalışılmaktadır. Nitekim bu durum, çizgi filmlerin yalnızca bir film olarak değerlendirilmemesi gerektiği ve çizgi filmlerin üretim, tüketim, paylaşım ve dolaşım sistemlerine yönelik çözümler sunduğu şeklinde değerlendirilmektedir (Özer, 2015).

TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yayımlanan çizgi filmler Teknoloji konu alanında yer alan konular kapsamında incelendiğinde, geçmişten bugüne teknoloji, ihtiyaç odaklı ürün tasarımı, teknolojinin güvenli kullanımı, bilim insanı ve çocuk konularının öğretiminde kullanılabilecek çizgi filmlere ulaşılmış, teknolojik ürünlerin sınıflandırılması konusunun öğretiminde kullanılabilecek bir çizgi filme ulaşılamamıştır. Geçmişten bugüne teknoloji, ihtiyaç odaklı ürün tasarımı ile bilim insanı ve çocuk konuları için 5, teknolojinin güvenli kullanımı konusu için 6 çizgi film sahnesi tespit edilmiştir. Konu alanları içinde en çok çizgi filme rastlanan konu alanının Teknoloji konu alanı olduğu görülmektedir. Bu durumun sebebi olarak içinde bulunan çağda teknolojik gelişmelerin hız kazanması ve özellikle küçük yaş grupları üzerindeki etki ve dikkat çekiciliklerinin daha yüksek olması gösterilebilir. Değişen kültürel sistem içerisinde olumlu ve olumsuz yönüyle etkilenen çocukluk, geleneksel

anlamdaki içeriğini kaybetmiş ve dijital çocukluğa dönüşmüştür (Biricik, 2022). Dolayısıyla çocukların artık zamanlarının çoğunu teknoloji ile geçirdikleri ve çizgi film yapımcılarının bu durumu göz önünde bulundurarak çizgi filmlerde teknoloji ile ilgili konulara sıklıkla yer verdikleri belirtilebilir.

Küresel İlişkiler konu alanında yer alan, dünya ülkeleri, Türkiye'nin komşuları, Türk Dünyası ve kültürel unsurlar konularına dair 1 çizgi film sahnesi, kültürel farklılıklar konusu ile ilgili olarak ise 2 çizgi film sahnesi ilişkilendirilmiştir. Bu çerçevede, Küresel İlişkiler konu alanındaki tüm konulara ilişkin çizgi film sahneleri belirlenmiştir. Sosyal bilgiler dersi, yalnızca sorumlu vatandaşlar yetiştirmeyi değil, aynı zamanda evrensel değerleri benimseyip bunları davranışa dönüştüren bireyler yetiştirmeyi amaçlamakta ve dersin önemli bileşenlerinden biri olan küreselleşme ile küresel konular, çeşitli öğretim materyallerinde yer bulmaktadır (Aslan, 2016; Dere & Uçar, 2024). Böylelikle, Küresel İlişkiler konusunu içeren dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersinin öğretiminde, belirlenen çizgi film sahnelerinin kullanılabilmesi ifade edilebilir.

Öneriler

Araştırma sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

TRT Çocuk'un resmî YouTube kanalında yayınlanan çizgi filmler incelenerek 2018 ve 2024 sosyal bilgiler öğretim programlarının dördüncü sınıf konularıyla ilişkili sahneler belirlenmiştir. Bu bağlamda çizgi filmlerin sosyal bilgiler dersinin öğretiminde bir öğretim aracı olarak kullanılması önerilebilir.

Bu araştırmada TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yayınlanan çizgi filmler incelemeye dahil edilmiştir. Diğer platformlarda yer alan çizgi filmler de sosyal bilgiler dersinin ya da diğer derslerin konuları çerçevesinde incelenebilir.

Araştırma kapsamında değerlendirilen TRT Çocuk resmî YouTube kanalında yayınlanan çizgi filmlerde sosyal bilgiler dersinin önemi, kendini tanıma, teknolojik ürünlerin sınıflandırılması konularının öğretiminde kullanılacak bir çizgi filme ulaşılamamıştır. Belirtilen konular ile ilgili çizgi filmlerin tasarlanması önerilebilir.